



ยุทธศาสตร์การแก้ไข ปัญหาความยากจน

อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา

ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๒๕๖๖

๒๕๗๐





ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาคความยากจน
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา
ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

มกราคม ๒๕๖๖

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ร่วมกับอำเภอเฉลิมพระเกียรติ หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่ให้ครัวเรือนยากจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และหลุดพ้นจากความยากจน กระบวนการจัดทำแผนได้มีการสำรวจและทวนสอบข้อมูลคนจนเพื่อวิเคราะห์ทุนการดำรงชีพ (SLF) เพื่อประกอบการจัดทำแผน มีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น ประชุมระดมสมองผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งระดับอำเภอ และระดับตำบล การจัดทำแผนได้วิเคราะห์ถึงความสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับต่างๆ ของประเทศและพื้นที่ เพื่อยกร่างเป็นแผนปฏิบัติการโดยมีสาระสำคัญดังนี้

เป้าหมาย (Goal)

“อำเภอเฉลิมพระเกียรติแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างเบ็ดเสร็จและแม่นยำ”

ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicator)

คนจนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติทุกคน (ร้อยละ ๑๐๐) ได้รับความช่วยเหลือและพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์

๑. การบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลคนจน
๒. การส่งต่อความช่วยเหลือคนจน และการติดตามผล
๓. การสร้างภาคีเครือข่ายแก้ไขปัญหาความยากจนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
๔. การเพิ่มขีดความสามารถในการหารายได้ของครัวเรือนยากจน
๕. การยกระดับคุณภาพชีวิตของคนจนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ทั้ง ๕ ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย ๖ เป้าประสงค์ ๑๖ โครงการขับเคลื่อน ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาจะทำหน้าที่ประสานและบูรณาการความร่วมมือขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ โดยแสวงหาและระดมทรัพยากรจากแหล่งทุนต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามแผนต่อไป

คำนำ

ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาคาความยากจนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมาฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาคาความยากจนในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติทั้ง ๕ ตำบลครอบคลุมทั้งด้านการค้นหาสอทานข้อมูลคนจน การส่งต่อความช่วยเหลือ การติดตามการช่วยเหลือ การดำเนินโครงการแก้จนในมิติต่างๆ รวมถึงการประสานความร่วมมือภาคีเครือข่ายในพื้นที่เพื่อให้ความช่วยเหลือ/แก้ไขปัญหาคา

องค์ประกอบของแผนประกอบด้วย ๕ ส่วนหลัก ได้แก่ ส่วนที่ ๑ บทนำ เป็นการนำเสนอข้อมูลทั่วไปสภาพปัจจุบันของพื้นที่ ส่วนที่ ๒ สถานการณ์ แนวโน้มทิศทางการแก้ไขปัญหาคาความยากจนของอำเภอ เป็นการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์การแก้ไขปัญหาคาความยากจนในระยะที่ผ่านมาของพื้นที่ ส่วนที่ ๓ ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับชาติ เป็นการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงประเด็น/แนวทางการแก้ไขปัญหาคาความยากจนกับแผนต่างๆ ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จนถึงแผนพัฒนาอำเภอ ส่วนที่ ๔ ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาคาความยากจนของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) เป็นการนำเสนอสาระสำคัญของแผน ส่วนที่ ๕ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล และส่วนภาคผนวก

คณะผู้จัดทำขอขอบคุณผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอเฉลิมพระเกียรติ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรีตำบล หน่วยงานภาคีเครือข่าย แกนนนำ ตัวแทนครัวเรือนยากจน ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และร่วมกันระดมสมองเสนอแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาคาความยากจน ทำให้แผนมีความสมบูรณ์ สามารถนำไปขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และหลุดพ้นจากคาความยากจนต่อไป จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

มกราคม ๒๕๖๖

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	๗
ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา	๑
๑.๑ ความเป็นมาของอำเภอ	๑
๑.๒ คำขวัญอำเภอ	๔
๑.๓ ข้อมูลสภาพทั่วไปและสถานการณ์ในปัจจุบัน ข้อมูลส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนในอำเภอ	๕
๑.๔ ประเด็นปัญหาและความต้องการของพื้นที่	๑๘
๑.๕ ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของอำเภอในช่วงที่ผ่านมา	๒๔
๑.๖ ข้อมูลความเสี่ยงการเกิดสถานการณ์โรคระบาดในพื้นที่ ที่ดินอันเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดิน และข้อมูลความเสี่ยงด้านสาธารณสุขในอำเภอ	๒๘
ส่วนที่ ๒ สถานการณ์ แนวโน้มทิศทางการแก้ไขปัญหาความยากจนของอำเภอ	๓๑
ส่วนที่ ๓ ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับชาติ	๔๒
๓.๑ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)	๔๒
๓.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	๔๔
๓.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๐)	๔๗
๓.๔ แผนพัฒนาภาค (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๐)	๔๙
๓.๕ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๐)	๕๐
๓.๖ แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๐)	๕๑
๓.๗ แผนพัฒนาอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๐)	๕๔
ส่วนที่ ๔ ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๐)	๕๗
๔.๑ การวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนในเขตพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	๕๗
๔.๒ การกำหนดประเด็นตั้งต้นและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนายุทธศาสตร์	๕๘
๔.๓ การวิเคราะห์ทิศทาง การจัดวางตำแหน่งทางยุทธศาสตร์	๕๙
๔.๔ กรอบแนวคิดในการจัดทำแผน	๖๐
๔.๕ ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๐)	๖๑
ส่วนที่ ๕ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล	๖๘
๕.๑ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ	๖๘
๕.๒ การติดตามและประเมินผล	๖๘
ภาคผนวก	๖๙
Project Brief โครงการตามแผนปฏิบัติการ	๗๐

ส่วนที่ ๑

ข้อมูลทั่วไปของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา

๑.๑ ความเป็นมาของอำเภอ

อำเภอเฉลิมพระเกียรติ เดิมทีเป็นชุมชนเล็กๆ ริมแม่น้ำมูล เรียกว่าหมู่บ้านท่าช้าง เป็นชุมชนเก่าแก่ที่มีความเจริญแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากสถานที่ตั้งบ้านเรือนมีความเหมาะสม เพราะตั้งอยู่บริเวณชุมทางน้ำ ในอดีตท่าช้างจึงเป็นเมืองขนถ่ายสินค้าจากเรือกลไฟที่แล่นมาจากแม่น้ำโขง และแม่น้ำชี จึงมีความสำคัญในระดับเมืองท่าของมณฑลนครราชสีมา การขนถ่ายสินค้าในอดีตนั้นค่อนข้างมีความยากลำบากเนื่องจากไม่มีถนนหนทางสะดวกเช่นปัจจุบัน ส่วนใหญ่จึงใช้ช้างเป็นพาหนะในการขนถ่ายสินค้าเป็นสำคัญประกอบกับพื้นที่เป็นเส้นทางของบรรดาช้างป่าที่มักลงมาหากินยังบริเวณชุมทางน้ำ และความสมบูรณ์ของป่าในอดีต ที่นี้จึงถูกเรียกว่า “ท่าช้าง” ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้สร้างทางรถไฟสายแรกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากกรุงเทพมหานคร มาสิ้นสุดที่จังหวัดนครราชสีมา แต่ยังไม่สะดวกในการขนถ่ายสินค้านั้นในปลายปี พ.ศ. ๒๔๔๖ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ได้โปรดเกล้าให้สร้างทางรถไฟต่อจากเมืองนครราชสีมาถึงอุบลราชธานี พร้อมกับสร้างสะพานข้ามแม่น้ำมูล ทำให้ส่งผลกระทบกับการขนถ่ายสินค้าทางเรือ โดยเฉพาะเมื่อทางรถไฟสร้างเสร็จและเปิดดำเนินการขนส่งทางรถไฟ การขนถ่ายสินค้าทางเรือกลไฟ ก็ต้องปิดกิจการลง เพราะสินค้าสามารถขึ้นลงได้ที่สถานีรถไฟท่าช้าง รวมทั้งสามารถส่งไปยังเมืองต่างๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว



เมื่อความเจริญแพร่หลายเข้ามาจากการเป็นศูนย์กลางในการติดต่อค้าขาย ทั้งทางน้ำ ได้แก่ลำมูล และทางบกได้แก่กองเกวียนที่ได้อาศัยเป็นจุดพักค้างคืน ทางรถไฟ รวมทั้งการก่อสร้างถนนหนทางทำให้ท่าช้าง กลายเป็นเมืองขนาดใหญ่ที่มีความเจริญ สามารถแบ่งเขตการปกครองออกจากเมืองนครราชสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖ ในสมัยรัชกาลที่ ๖ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้แยกเขตการปกครองออกจากอำเภอเมือง จัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอท่าช้าง (ที่ตั้งของที่ว่าการกิ่งอำเภอท่าช้างตั้งอยู่บริเวณที่เป็นที่ตั้งของโรงเรียนเพ็ชรมาตุศลา ในปัจจุบัน) จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๙๖ กิ่งอำเภอท่าช้างได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอจักราช พร้อมกับการย้าย ที่ทำการไปสร้างที่บ้านจักราช ตำบลจักราช และกิ่งอำเภอท่าช้างก็กลายเป็นเพียง "ตำบลท่าช้าง" ขึ้นอยู่กับ อำเภอจักราช

แม้ว่าจะกลับมาเป็นเพียงตำบลหนึ่งแต่ร่องรอยความเจริญก็ไม่ได้จางหายไป ชาวตำบลท่าช้าง สามารถพัฒนาชุมชนขึ้นเป็น สุขาภิบาลท่าช้าง ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยกำลังมีการเสนอจัดตั้งอำเภอเฉลิมพระเกียรติในแต่ละภูมิภาค ภูมิภาคละหนึ่งแห่ง ตามโครงการจัดตั้งอำเภอเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เนื่องในพระมหามงคลวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี เนื่องจากภาคอีสานเป็นภูมิภาคที่ใหญ่ จึงได้รับ สิทธิการเสนอชื่อจัดตั้งเป็นอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ๒ แห่ง สุขาภิบาลท่าช้างจึงได้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว และได้รับคัดเลือก ได้รับพระราชทานนามอำเภอเฉลิมพระเกียรติจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ เหมือนกันทั้ง ๕ อำเภอ ใน ๕ จังหวัด ดังนี้

๑. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา
๒. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช
๓. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน
๔. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์
๕. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี

และได้มีพระราชกฤษฎีกาตั้งอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา โดยแยกตำบลช้างทอง ตำบลท่าช้าง ตำบลหนองงูเห่า ตำบลหนองยาง ตำบลพระพุทธร ออกจากอำเภอจักราช และให้ตั้งที่ว่าการ อำเภอที่ตำบลท่าช้าง โดยเริ่มแรกได้ใช้อาคารตึกแถวเลขที่ ๑๑๖/๒-๓ หมู่ ๑๔ ถนนเพชรมาตุศลา ตำบลท่าช้าง เป็นที่ตั้งที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ (ชั่วคราว) โดยมี นายสมศักดิ์ นันทศักดิ์ศิริ ดำรงตำแหน่งนายอำเภอเฉลิมพระเกียรติคนแรก และทำพิธีเปิดที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ (ชั่วคราว) วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๙ โดยมี นายประวิทย์ สีโสภาณ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา เป็นประธานในพิธี เปิดใช้ที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ (ชั่วคราว) เพื่อให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่

เมื่อที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติก่อสร้างเสร็จเรียบร้อย จึงได้ย้ายออกจากตึกแถว มายังอาคาร หลังใหม่ และทำพิธีเปิดที่ว่าการอำเภอเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณ จาก พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (ขณะนั้น พระราชอิสริยยศ เป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร) ทรงเสด็จมาทำพิธีเปิดอาคาร

พิธีเปิดที่ว่าการอำเภอเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑



ภาพที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ในปัจจุบัน



๑.๒ คำขวัญอำเภอ

"เมืองไถ่ย่าง ช้างสี่งา พาล่องแพ แลไทรงาม ลือนามสนามบิน"

ความหมาย

เมืองไถ่ย่าง แสดงถึง อาหารขึ้นชื่อของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ที่มีชื่อเสียงมานานนับร้อยปี "ไถ่ย่างท่าช้าง" สูตรไถ่ย่างท่าช้างจะใช้เป็นไก่บ้านซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนกับไถ่ย่างร้านอื่น ใส่เครื่องเทศจีนจำพวกเครื่องพะโล้และผงผสมเครื่องยาจีน ทำให้มีกลิ่นและรสชาติแตกต่างไปจากไถ่ย่างอีสานทั่ว ๆ ไป นำมาอย่างบนเตาถ่าน และที่สำคัญคือรสชาติของเกลือ เครื่องปรุง กระเทียม พริกไทย ที่แทรกเข้าไปในเนื้อไก่ได้อย่างกลมกล่อม เป็นเอกลักษณ์ของไถ่ย่างท่าช้างที่ไม่มีใครเหมือน

ช้างสี่งา แสดงถึง การขุดค้นพบฟอสซิลช้างโบราณทำให้อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ได้รับสมญานามว่าดินแดนช้างสี่งา ชากช้างถูกค้นพบจากบ่อทรายที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ทุกบ่อทรายจะมีสภาพชั้นส่วนของชากช้างแตกต่างกันไป แต่ละบ่อความลึกประมาณ ๓๐ - ๕๐ จากระดับดินเดิม ผู้เชี่ยวชาญจากกรมทรัพยากรธรณี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ร่วมกับองค์กรต่างประเทศ ได้วินิจฉัยว่าเป็นชากช้างดึกดำบรรพ์คอมโพเธเรียม (Gomphotherium) หรือ ช้างสี่งา อายุประมาณ ๒๕ - ๑๓ ล้านปีมีความสูงประมาณ ๒ เมตร มีวงสั้นกว่าช้างปัจจุบัน มีงาตรง ๒ คู่จากขากรรไกรบนและล่าง อันเป็นลักษณะของช้างโบราณ และชิ้นส่วนฟันกรามที่พบ ได้จัดแสดงเอาไว้ให้ดูที่พิพิธภัณฑ์ช้างโบราณ

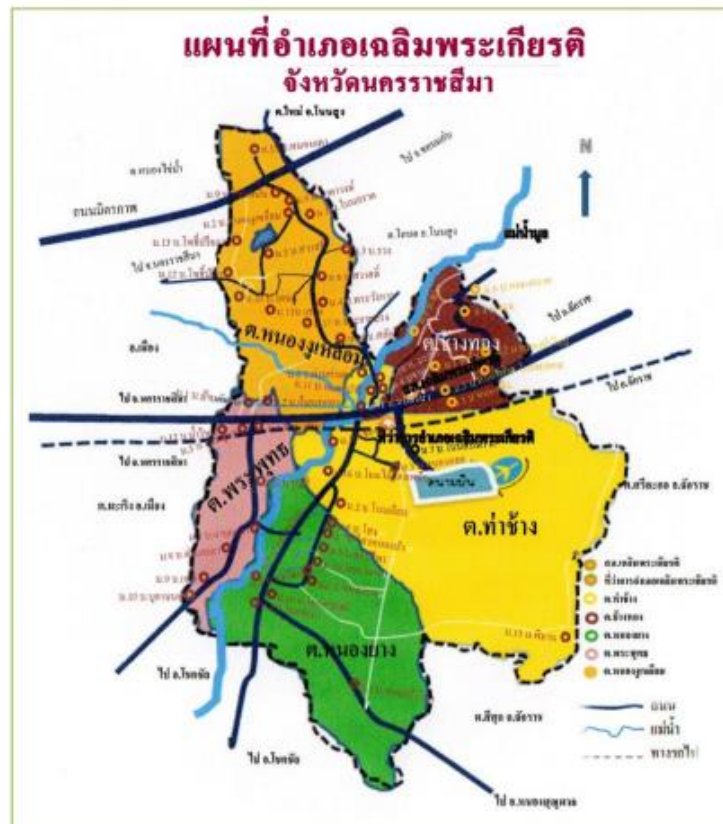
พาล่องแพ แสดงถึง กิจกรรมล่องเรือแพตามเส้นทางจีโอพาร์คในเขตพื้นที่อำเภอขึ้นท่าเพื่อไปชมแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ และความงามของธรรมชาติริมฝั่งแม่น้ำมูล ในพื้นที่ตำบลท่าช้าง

แลไทรงาม แสดงถึง ไทรงามอายุกว่า ๒๐๐ ปี ตั้งอยู่ริมฝั่งลำน้ำมูล บ้านใหม่ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลท่าช้าง บนเนื้อที่ ๘ ไร่ แผ่กิ่งก้านสาขาเป็นบริเวณกว้าง เฉพาะบริเวณไทรงามปกคลุมประมาณ ๒ ไร่ มีความร่มรื่น สวยงาม บรรยากาศเย็นสบาย เป็นต้นไทรต้นเดียวที่มีกิ่งก้านขยายออกไปทุกด้านเฉลี่ยปีละประมาณ ๑ เมตร ภายใตไทรงามมีทางเดินที่สร้างขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้มาเยี่ยมชม

ลือนามสนามบิน แสดงถึง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ เป็นที่ตั้งของท่าอากาศยานนครราชสีมา โดยได้เริ่มก่อสร้างในพื้นที่บริเวณป่าสงวนแห่งชาติหนองเต็ง-จักราช ตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และเปิดให้บริการท่าอากาศยานในวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๐



๑.๓ ข้อมูลสภาพทั่วไปและสถานการณ์ในปัจจุบัน ข้อมูลส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนในอำเภอ



๑) ที่ตั้ง

อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่ราบสูงมีความสูงระหว่าง ๑๔๐-๒๔๐ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง อยู่ห่างจากจังหวัดนครราชสีมา ไปทางทิศตะวันออกทางรถยนต์ประมาณ ๑๘ กิโลเมตร และทางรถไฟระยะทางประมาณ ๑๙ กิโลเมตร และอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๒๗๕ กิโลเมตร

เนื้อที่

เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๒๘๒.๕ ตารางกิโลเมตร (๑๗๖,๒๕๐ ไร่)

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอจักราช อำเภอหนองบุญมาก และอำเภอเมืองนครราชสีมา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ โดยทั่วไปพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงลาดเอียงจากทิศตะวันตกและตะวันออกเข้าสู่บริเวณตรงกลางพื้นที่ โดยมีแม่น้ำมูลไหลผ่านกลางพื้นที่จากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านตำบลหนองยาง ตำบลท่าช้าง ตำบลพระพุทธ และตำบลช้างทอง เป็นระยะทางประมาณ ๑๕ กิโลเมตร และมีคลองบริบูรณ์ไหลแยกจากลำตะคลองลงสู่ลำนํ้าบริเวณกลางพื้นที่อำเภอ ไหลผ่านตำบลหนองงูเหลือม ตำบลพระพุทธ ตำบลท่าช้าง

ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศตลอดทั้งปีของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีสภาพเช่นเดียวกับสภาพอากาศโดยทั่วไปของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ มี ๓ ฤดู

- ฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๘๕๖.๗ มม. /ปี
- ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์ มีอากาศเย็น อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ ๒๕ องศาเซลเซียส
- ฤดูร้อน เริ่มประมาณเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม มีอากาศร้อน อุณหภูมิเฉลี่ย ๓๐-๓๕ องศาเซลเซียส

๒) การปกครอง

(๑) การปกครองท้องที่

อำเภอเฉลิมพระเกียรติ แบ่งเขตการปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๔๗๕ แบ่งการปกครองท้องที่เป็น ๕ ตำบล ๖๑ หมู่บ้าน คือ

๑. ตำบลช้างทอง ๘ หมู่บ้าน
๒. ตำบลท่าช้าง ๑๖ หมู่บ้าน
๓. ตำบลพระพุทธ ๑๒ หมู่บ้าน
๔. ตำบลหนองงูเหลือม ๑๕ หมู่บ้าน
๕. ตำบลหนองยาง ๑๐ หมู่บ้าน

ตารางที่ ๑ แสดงการปกครองท้องที่ แบ่งการปกครองเป็น ๕ ตำบล ๖๑ หมู่บ้าน

ที่	ตำบล	ชื่อกำนัน	จำนวนหมู่บ้าน	พื้นที่การปกครอง (ตร.กม.)	หมายเหตุ
๑	หนองยาง	นายจักรพันธ์ นาคเฒ่า	๑๐	๘๒	
๒	ท่าช้าง	นายณัฐวุฒิ เติ่นสันเทียะ	๑๖	๑๑๔	
๓	พระพุทธ	นายสุพจน์ ลับดีพะเนาว์	๑๒	๒๒	
๔	หนองงูเหลือม	นางประหยัด ไทยงูเหลือม	๑๕	๔๒.๕	
๕	ช้างทอง	นายสำเริง มาทองกลาง	๘	๒๒	
รวม	๕ ตำบล		๖๑	๒๘๒.๕	

ที่มา : ที่ทำการปกครองอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนหมู่บ้าน

ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	รายชื่อหมู่บ้าน
ช้างทอง	๘	บ้านส้ม บ้านหนองป่าโอบ บ้านหนองเต็ง บ้านโนนพะยอม บ้านหนองม่วง บ้านหนองกรด บ้านทวก และบ้านกรุด
ท่าช้าง	๑๖	บ้านขาม บ้านโนนเลียบ บ้านหนองหอย บ้านสามแคว บ้านหนองบัวรี บ้านซ่งโค บ้านด่านท่าแดง บ้านโนนสะเดา บ้านตะกุดขอนแก่น บ้านมะดัน บ้านหนองบัว บ้านใหม่ บ้านท่าช้าง บ้านตลาดท่าช้าง บ้านพิมาน และบ้านโนนไม้แดงเหนือ
พระพุทธร	๑๒	บ้านกันผม บ้านฝั่งตะคอง บ้านพระพุทธร (ม.๓) บ้านพระพุทธร (ม.๔) บ้านพระพุทธร (ม.๕) บ้านหมูสี บ้านด่านกะตา (ม.๗) บ้านด่านกะตา (ม.๘) บ้านเขว้า บ้านบุตตานนท์ บ้านหนองเรือ และบ้านน้ำไหล
หนองงูเหลือม	๑๕	บ้านโนนกรด บ้านหนองงูเหลือม บ้านรวง บ้านพระวังหาร บ้านสวาสดี (ม.๕) บ้านสวาสดี (ม.๖) บ้านประกานปรัง บ้านนาดาวงษ์ บ้านโนนหมั่น บ้านโตนด บ้านเสม็ด บ้านโพธิ์น้อย บ้านโพธิ์ปรีอแวง บ้านสลักได และบ้านหนองแดง
หนองยาง	๑๐	บ้านหนองยาง (ม.๑) บ้านหนองยาง (ม.๒) บ้านทุ่งน้อย บ้านโคกวังวน บ้านโสง บ้านตะกุดเวียน บ้านโสงหนองบัว บ้านหนองบัวโคก บ้านดอนไทร และบ้านโคกสามัคคี

ที่มา : ที่ทำการปกครองอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา

(๒) การปกครองส่วนท้องถิ่น

อำเภอเฉลิมพระเกียรติมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนทั้งหมด ๖ แห่ง ดังนี้

- (๑) เทศบาลตำบลท่าช้าง ประกอบด้วย พื้นที่ตำบลท่าช้างหมู่ที่ ๑,๓,๗,๙,๑๐,๑๑,๑๓,๑๔
- (๒) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง ประกอบด้วย พื้นที่ตำบลท่าช้างหมู่ที่ ๒,๔,๕,๖,๘,๑๒,๑๕,๑๖
- (๓) องค์การบริหารส่วนตำบลช้างทอง ประกอบด้วย พื้นที่ตำบลช้างทอง เต็มพื้นที่
- (๔) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองยาง ประกอบด้วย พื้นที่ตำบลหนองยางเต็มพื้นที่
- (๕) องค์การบริหารส่วนตำบลพระพุทธร ประกอบด้วย พื้นที่ตำบลพระพุทธรเต็มพื้นที่
- (๖) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองงูเหลือม ประกอบด้วย พื้นที่ตำบลหนองงูเหลือมเต็มพื้นที่

ตารางที่ ๓ รายชื่อผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ที่	ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ชื่อ - สกุล ผู้บริหาร	ชื่อตำแหน่ง
๑	เทศบาลตำบลท่าช้าง	นายราชนัน เศวตอมรกุล	นายกเทศมนตรีตำบลท่าช้าง
๒	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้าง	นายกิตติศักดิ์ กาญจนพรประภา นายบุญส่ง เชียงหนู นางสาวบุญณดา สมศรี	ปลัดเทศบาลตำบลท่าช้าง นายก อบต.ท่าช้าง ปลัดอบต.ท่าช้าง
๓	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองงูเหลือม	นายวิสุทธิชัย ไทยงูเหลือม นายบพิตร อนันสาร	นายก อบต.หนองงูเหลือม ปลัดอบต.หนองงูเหลือม

ที่	ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ชื่อ - สกุล ผู้บริหาร	ชื่อตำแหน่ง
๔	องค์การบริหารส่วนตำบล พระพุทธร	นายชัชวาล ตุนาค นายสรวิชัย วัชรวิรุณ	นายก อบต.พระพุทธร ปลัดอบต.พระพุทธร
๕	องค์การบริหารส่วนตำบล หนองยาง	นายวินัย แพทย์กระโทก นางสาวสมคิด เพชรดี	นายก อบต.หนองยาง ปลัดอบต.หนองยาง
๖	องค์การบริหารส่วนตำบล ช้างทอง	นายศรีณรงค์ กกทองกลาง นายสมศักดิ์ ภาธรสุวรรณ	นายก อบต.ช้างทอง ปลัดอบต.ช้างทอง

ที่มา : ที่ทำการปกครองอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา

๓) หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่

(๑) ส่วนราชการ/หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ

- ที่ทำการปกครองอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- สถานีตำรวจภูธรเฉลิมพระเกียรติ
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติ
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- สำนักงานเกษตรอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- หน่วยสวัสดิการอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- สำนักงานท้องถิ่นอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- หมวดทางหลวงเฉลิมพระเกียรติ(นครราชสีมา)
- ศูนย์ประสานงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาประจำอำเภอเฉลิม
- ศูนย์ประสานการกีฬาอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- สถานีเพาะชำกล้าไม้หนองเต็ง-จักราช
- สำนักบำรุงทางที่ ๓ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- สถานีรถไฟท่าช้าง อ.เฉลิมพระเกียรติ
- ท่าอากาศยานนครราชสีมา
- ศูนย์ปฏิบัติการวิศวกรรมจราจรทางอากาศนครราชสีมา
- สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาค สาขานครราชสีมา

(๒) สถาบันการเงิน

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเฉลิมพระเกียรติ

(๓) กลุ่มองค์กรในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

- กลุ่มองค์กรชุมชนและองค์กรทางสังคมที่เข้มแข็งในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีกลุ่มประเภทกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มสตรีแม่บ้าน และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

๔) ประชากร

(๑) อำเภอเฉลิมพระเกียรติมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น ๑๑,๓๙๐ ครัวเรือน มีประชากรจำนวน ๓๖,๐๒๖ คน เป็นชายจำนวน ๑๗,๕๖๖ คน เป็นหญิงจำนวน ๑๘,๔๖๐ คน มีรายละเอียดเป็นรายตำบลดังนี้

ตารางที่ ๗ แสดงจำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากร อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ตำบล	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร		
		ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
ตำบลช้างทอง	๑,๓๙๗	๒,๓๘๑	๒,๔๗๓	๔,๘๕๔
ตำบลท่าช้าง	๓,๐๓๙	๔,๐๐๐	๔,๑๔๗	๘,๑๔๗
ตำบลพระพุทธร	๑,๙๙๕	๒,๙๒๓	๓,๑๓๒	๖,๐๕๕
ตำบลหนองงูเหลือม	๓,๑๖๓	๔,๘๔๙	๕,๑๗๐	๑๐,๐๑๙
ตำบลหนองยาง	๒,๐๙๖	๓,๔๑๓	๓,๕๓๘	๖,๙๕๑
รวม	๑๑,๖๙๐	๑๗,๕๖๖	๑๘,๔๖๐	๓๖,๐๒๖

ที่มา :ที่สำนักทะเบียนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ (มิถุนายน ๒๕๖๕)

(๒) แนวโน้มการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของประชากรเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา

- อำเภอเฉลิมพระเกียรติมีประชากรเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาและมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของประชากรในอนาคตแต่ในอัตราส่วนที่ไม่สูงมาก

(๓) ข้อมูลประชากรแฝงและข้อมูลแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

- อำเภอเฉลิมพระเกียรติไม่มีประชากรแฝงและข้อมูลแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

๕) การศึกษา

- ระดับการศึกษาของประชากรในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาในระดับชั้น ป.๔- ป.๖ รองลงมาคือผู้ที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

- สถานศึกษา ครูนักเรียน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีโรงเรียนจำนวน ๒๓ แห่ง มีครู ทั้งหมดจำนวน ๒๐๐ คน มีนักเรียนจำนวน ๓,๕๑๘ คน โดยเฉลี่ยจำนวน ๑ คนต่อจำนวนนักเรียนประมาณ ๑๘ คน

- การศึกษานอกระบบ (การศึกษานอกโรงเรียน)

มีศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ระดับอำเภอจำนวน ๑ แห่ง และมีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนประจำตำบลจำนวน ๕ แห่ง และมีครูประจำศูนย์ระดับตำบล ๆ ละ ๑ คน สำหรับเนื้อหาหลักสูตรเริ่มตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาพัฒนาทักษะอาชีพ การศึกษาพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาพัฒนาสังคมและชุมชน

๖) สาธารณสุข

สถานบริการด้านการสาธารณสุข และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลทรัพยากรสาธารณสุข มีสถานบริการ ดังนี้

- โรงพยาบาลขนาด ๓๐ เตียง จำนวน ๑ แห่ง

- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน ๑ แห่ง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๕ แห่ง
- สถานพยาบาลเอกชน/คลินิกเอกชน จำนวน ๒ แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน ๓ แห่ง

ข้อมูลภาคเครือข่ายสาธารณสุขอำเภออำเภอเฉลิมพระเกียรติ

- ชมรมผู้พิการ จำนวน ๑ ชมรม
- ชมรมผู้สูงอายุ จำนวน ๑ ชมรม
- อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน ๗๘๐ คน

บุคลากรสาธารณสุขอำเภออำเภอเฉลิมพระเกียรติ

- แพทย์ จำนวน ๕ คน
- ทันตแพทย์ จำนวน ๓ คน
- เภสัชกร จำนวน ๔ คน
- พยาบาล จำนวน ๔๓ คน
- জন.สาธารณสุข จำนวน ๒๑ คน
- জন.อื่นๆ จำนวน ๑๑๐ คน
- อาสาสมัครสาธารณสุข (ผสส.,อสม,) จำนวน ๗๘๐ คน

๗) ศาสนาและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

พื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่นับถือศาสนาพุทธร้อยละ ๙๙.๘๘ และมีศาสนา คือ วัด จำนวน ๓๐ แห่ง สำนักสงฆ์จำนวน ๔ แห่ง และมีพระสงฆ์จำนวน ๑๕๐ รูป

(๒) วัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญ

วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น อำเภอเฉลิมพระเกียรติได้มีการอนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นโดยมีการจัดงานเทศกาล ประเพณีที่สำคัญ ได้แก่

- พิธีรำบวงสรวงท้าวสุรนารี(คุณย่าโม) ประจำอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
- งานประเพณีบวชสามเณรภาคฤดูร้อน
- และงานประเพณีสำคัญอื่นๆ ทางพระพุทธศาสนา เช่น บุญเข้าพรรษา ออกพรรษา และวัน

สำคัญทางศาสนา ต่าง ๆ

กีฬาและนันทนาการ พื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติมีสถานที่ออกกำลังกายจำนวน ๓ แห่ง คือ

- สวนภูมิทัศน์เทศบาลตำบลท่าช้าง หมู่ที่ ๑๑ ตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และมีการจัดการแข่งขันกีฬาระดับตำบลด้วยเพื่อเป็นการสร้างความสามัคคีและเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างหมู่บ้าน

- สนามกีฬาหญ้าเทียม ตั้งอยู่บริเวณหน้าสถานีตำรวจภูธรเฉลิมพระเกียรติ มีการจัดการแข่งขันกีฬาด้านยาเสพติด และกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานต่างๆ ในเขตพื้นที่อำเภอเป็นประจำทุกปี

- ลานหน้าที่ว่าการอำเภอลิขิตพระเกียรติ สำหรับให้เด็กเยาวชนได้มีพื้นที่ซุ่มกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ วอลเลย์บอล ฟุตซอล และเพื่อใช้เป็นลานจัดกิจกรรมต่างๆ

๘) การคมนาคม

การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอและจังหวัด รวมทั้งการคมนาคมภายในตำบลและหมู่บ้าน มีรายละเอียด ดังนี้

- ทางหลวงหมายเลข ๒๒๖ จากจังหวัดนครราชสีมาถึงอำเภอลิขิตพระเกียรติ ระยะทางประมาณ ๑๘ กิโลเมตร สามารถเดินทางต่อไปได้ถึงจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ อุบลราชธานี และเส้นทางที่ตัดไปยังจังหวัดอื่น ๆ อีก นอกจากการโดยสารที่วิ่งระหว่างจังหวัดนครราชสีมา หรือจากกรุงเทพฯ ถึงจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ อุบลราชธานีแล้ว ยังมีรถประจำทางเป็นรถโดยสารขนาดกลาง และรถสองแถววิ่งระหว่างจังหวัดนครราชสีมา ถึงเขตเทศบาลตำบลท่าช้าง

- ทางหลวงหมายเลข ๒ จากกรุงเทพฯ-นครราชสีมา-ขอนแก่น จากถนนหมายเลข ๒ เมื่อออกจากจังหวัดนครราชสีมา ถึงทางแยกเข้าวัดพนมวัน และเขตตำบลหนองงูเหลือม สามารถตัดเข้าอำเภอลิขิตพระเกียรติได้

- ทางจากอำเภอลิขิตพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา เมื่อถึงบ้านด่านเกวียน สามารถเลี้ยวเข้าถนนของกรมโยธาธิการ มาตามเส้นทางถึงบ้านพระพุทธเขตอำเภอลิขิตพระเกียรติ โดยเป็นถนนลาดยางมาตรฐาน

- ทางรถไฟ เดินทางโดยขบวนรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ กรุงเทพฯ - อุบลราชธานี และ กรุงเทพฯ - สุรินทร์

- สำหรับถนนเข้าถึงหมู่บ้านทุกหมู่บ้านส่วนมากเป็นถนนลาดยางและถนนคอนกรีต และถนนลูกรัง บางสายเนื่องจากอำเภอลิขิตพระเกียรติ ประสบกับภาวะน้ำท่วมทุกปี มีผลให้ถนนชำรุดเป็นเหตุประกอบกับการบรรทุกสินค้าเกษตร น้ำหนักเกินอัตราที่กำหนด เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ฯลฯ

- ทางอากาศ กรมการบินพาณิชย์ ได้ก่อสร้างท่าอากาศยานนครราชสีมา ขึ้นที่บ้านหนองเต็ง ตำบลช้างทอง อำเภอลิขิตพระเกียรติ แต่ปัจจุบันไม่มีสายการบินพาณิชย์บริการ

๙) ด้านเศรษฐกิจ

(๑) การประกอบอาชีพ จากข้อมูลพื้นฐานพบว่าประชากรในเขตอำเภอลิขิตพระเกียรติโดยส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวน ทำการประมง ปศุสัตว์ รองลงมาคือการประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

(๒) รายได้ จากข้อมูลพบว่าในพื้นที่อำเภอลิขิตพระเกียรติ มีรายได้เฉลี่ยของประชากร (รายบุคคลเฉลี่ย ๗๓,๗๗๓ บาท /ปี รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ๒๕๐,๗๔๑ บาท /ปี) ซึ่งตำบลที่มีรายได้เฉลี่ยสูงสุด คือ ตำบลท่าช้าง (รายบุคคลเฉลี่ย ๘๐,๔๘๒ บาท/ปี รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ๒๗๒,๒๘๙/ปี) เนื่องจากเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่มีทั้งภาคการเกษตรที่อุดมสมบูรณ์ ธุรกิจ การท่องเที่ยว และอุตสาหกรรม ส่วนตำบลที่มีรายได้น้อยที่สุดคือตำบลช้างทอง รายได้เฉลี่ยอยู่ที่(รายได้บุคคลเฉลี่ย ๕๙,๖๖๑ บาท/ปี รายได้ครัวเรือน ๒๑๔,๖๓๗ บาท/ปี)

ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนครัวเรือน และจำนวนประชากร อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ที่	พื้นที่	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)
๑	ช้างทอง	๖๕,๓๔๒.๘๗
๒	ท่าช้าง	๑๐๒,๗๕๐.๗๗
๓	พระพุทธรูป	๗๔,๗๑๔.๒๓
๔	หนองงูเห่า	๖๗,๙๘๘.๗๕
๕	หนองยาง	๙๖,๒๒๖.๑๙
รวม		๗๕,๕๓๒.๙๒

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ (๒๕๖๕)

(๓) รายจ่าย จากข้อมูลพบว่าในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีค่าใช้จ่ายครัวเรือนเฉลี่ย ๑๕๔,๑๓๔ บาท /ปี รายบุคคลเฉลี่ย ๔๕,๓๔๙ บาท/ปี

(๔) หนี้สินและ เงินออม จากการสำรวจข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่าในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีหนี้สินครัวเรือนเฉลี่ย ๒๖,๗๐๘ บาท/ปี จากข้อมูลของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่าเกษตรกร อำเภอเฉลิมพระเกียรติกู้เงินจาก ธกส. เป็นเงินกู้ระยะสั้น จำนวน ๓๙๒.๓๑ ล้านบาท เงินกู้ระยะยาว จำนวน ๑๙๖.๙๘ ล้านบาท อื่นๆ จำนวน ๒๒๘.๓๑ ล้านบาท

ด้านการเกษตร

(๑) อำเภอเฉลิมพระเกียรติมีพื้นที่ทั้งหมด ๑๖๘,๓๗๕ ไร่ พื้นที่ ทำการเกษตรทั้งสิ้น ๘๙,๑๘๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๖๘ ของพื้นที่ทั้งหมด

(๒) พื้นที่ในเขตชลประทาน ๑๕,๐๐๐ ไร่ (๓๐%) นอกเขตชลประทาน ๓๓,๖๙๐ ไร่ (๗๐ %)

(๓) ครัวเรือนทั้งหมด ๑๐,๕๕๙ ครัวเรือน มีครัวเรือนเกษตรกรจำนวน ๔,๙๖๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๓๒ ของครัวเรือนทั้งหมด มีการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ด้านปศุสัตว์ จากการสำรวจในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ พบว่าในพื้นที่ มีการเลี้ยงสัตว์หรือปศุสัตว์หลัก ๆ ได้แก่ เลี้ยงโคเนื้อ กระบือ เป็ดเนื้อ เป็ดไข่ ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่ที่มีทั้งลักษณะเป็นฟาร์มขนาดกลางและขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสุกร ทั้งที่เป็นการเลี้ยงเป็นครัวเรือนและฟาร์มขนาดเล็ก

ด้านการประมง พื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติมีเกษตรกรทำการประมงลักษณะการเลี้ยงปลาในกระชัง บริเวณริมแม่น้ำมูลจำนวนหนึ่ง จากข้อมูลสำนักงานประมงจังหวัดนครราชสีมา ปี ๒๕๖๕ พบว่าอำเภอเฉลิมพระเกียรติมีการทำประมงน้ำจืด มีสัตว์น้ำจืดที่จับได้รวมทั้งอำเภอจำนวน ๖๑,๓๖๐ กก./ต่อปี สัตว์น้ำที่มีการเลี้ยงส่วนใหญ่ คือ ปลานิล ปลาดุก ปลาดุกเทศ ปลาตะเพียน ปลาช่อน ปลาหมอสี ปลาสร้อย

ด้านอุตสาหกรรม สถานประกอบการอุตสาหกรรมอำเภอเฉลิมพระเกียรติมีโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับใบอนุญาตดำเนินการและประกอบการ จำนวน ๒๐ แห่ง

ด้านพาณิชยกรรม

(๑) สถานประกอบการด้านพาณิชยกรรม อำเภอเฉลิมพระเกียรติมีการประกอบการด้านพาณิชยกรรมจากการรวบรวมของคณะทำงานโครงการฯ ดังนี้

- การประกอบการทั่วไป

ร้านค้าซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านสะดวกซื้อ	จำนวน ๔ ร้าน
ร้านขายของทั่วไป	จำนวน ๘๙ ร้าน
ร้านเสริมสวย	จำนวน ๑๐ แห่ง
ร้านจำหน่ายยา	จำนวน ๓ แห่ง
ร้านถ่ายรูป	จำนวน ๓ แห่ง
ร้านขายเครื่องดื่ม	จำนวน ๙ แห่ง

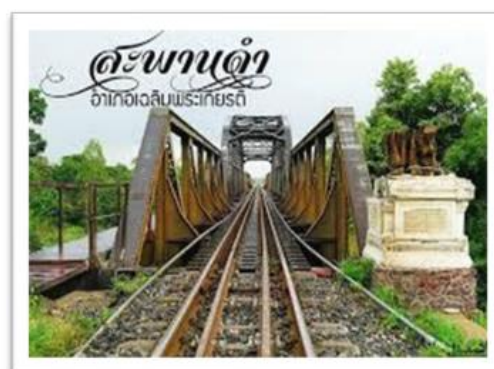
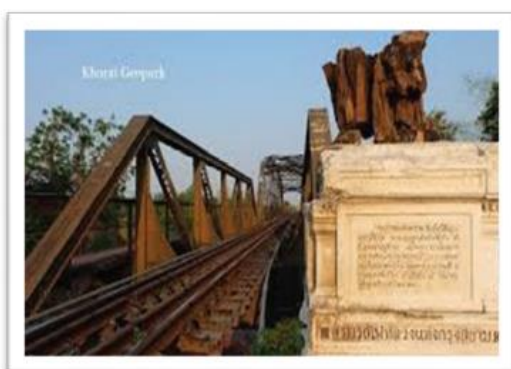
(๒) สถานประกอบการสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงมาตรฐาน ๕ แห่ง

(๓) การบริการที่พัก โรงแรม ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีร้านอาหารและสถานบริการ ๒๐ แห่ง มีบริการที่พักแต่เป็นขนาดเล็กจำนวน ๒ แห่ง

๑๐) การท่องเที่ยว

อำเภอเฉลิมพระเกียรติมีสถานที่ท่องเที่ยว ที่สำคัญได้แก่

(๑) อนุสรณ์สถานไม้กลายเป็นหิน ร.๖ และสะพานเหล็กหรือสะพานดำ ซึ่งถูกสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้โปรดเกล้าให้สร้างทางรถไฟสายอีสานตอนล่างจากเมืองนครราชสีมาถึงอุบลราชธานี ซึ่งก่อสร้างในช่วง พ.ศ. ๒๔๖๓-๒๔๗๓ พร้อมกับสร้างสะพานข้ามแม่น้ำมูลเพื่อให้รถไฟข้ามผ่าน และเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๔ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้เสด็จตรวจงานการก่อสร้างทางรถไฟข้ามลำน้ำมูล พระยารำไพวงศ์บริพัตร (จิตร บุญนาค) วิศวกรคนไทยคนแรกผู้ควบคุมการก่อสร้างทางรถไฟสายนี้ พร้อมกับชาวบ้านที่เข้าเฝ้า ได้ถวายไม้กลายเป็นหินที่นำขึ้นมาจากห้องแม่น้ำมูล แต่พระองค์ทรงแนะนำให้เก็บรักษาไว้ในท้องที่ พระยารำไพวงศ์บริพัตร (จิตร บุญนาค) จึงได้ดำเนินการสร้างอนุสรณ์สถาน หลักจารึกประวัติการเสด็จตรวจการก่อสร้างทางรถไฟของรัชกาลที่ ๖ และให้นำฟอสซิลท่อนไม้กลายเป็นหินประดับอยู่ข้างบนอนุสรณ์สถาน ณ จุดที่ทอดพระเนตรการก่อสร้างสะพาน (ที่ตั้ง : บ้านตะกุดขอนแก่น หมู่ที่ ๘ ตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา)



(๒) ท่าเรือมะดัน ชมซากเรือโบราณขนาดใหญ่ที่จมอยู่ในท้องแม่น้ำมูล ใกล้สะพานมูลมะดันรัฐ ปี ๒๕๕๙ หน้าแล้งน้ำน้อย ซากเรือโผล่ ชาวบ้าน หมู่ ๑๐ บ้านมะดันรัฐ ตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ นครราชสีมา ได้พากันกู้ซากเรือขึ้นมาไว้ริมฝั่ง เมื่อ ๑๔ เมษายน ๒๕๕๙ เรือมีความยาว ๑๓.๕ เมตร กว้าง ๓ เมตร คาดว่าทำจากไม้ตะเคียน มีลักษณะคล้ายเรือขนถ่ายสินค้า เนื่องจากท้องเรือกว้างและลึก สันนิษฐานว่า

ขนถ่ายสินค้ามาจากอุบลราชธานีระหว่าง พ.ศ. ๒๔๒๕ - ๒๔๓๖ หรือในสมัยรัชกาลที่ ๕ เพื่อเข้าเทียบท่าเรือกลไฟท่าช้าง ก่อนขนถ่ายสินค้าขึ้นเกวียน ขนส่งไปยังตัวเมืองนครราชสีมา

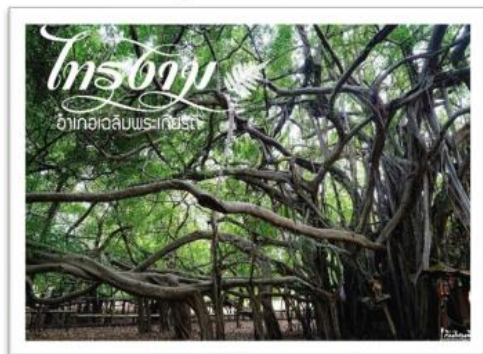
(ที่ตั้ง : บ้านมะดัน หมู่ที่ ๑๐ ตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา)

(๓) โขลงช้างศึกดำบรรพ์ เป็นประติมากรรมกลุ่มช้างศึกดำบรรพ์จำลองที่หลากหลายสกุลและอายุ ซึ่งได้สำรวจพบในแหล่งบ่อคูศตทรายพื้นที่ตำบลท่าช้าง ช้างทองและตำบลพระพุทธร อำเภอเฉลิมพระเกียรติ นครราชสีมา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๘ จนถึงปัจจุบันรวมจำนวน ๑๑ บ่อ พบฟอสซิลช้างศึกดำบรรพ์ถึง ๑๐ สกุล จาก ๕๕ สกุล ที่พบทั่วโลกหรือพบมากที่สุดในโลก และมีอายุอยู่ในช่วง ๑๖ - ๐.๐๑ ล้านปีก่อน ได้แก่ ช้างสิ่งา กอมโพธิ์เรียม ช้างงาจบเล็กโปรโตโนธีเรียม ช้างงาเสียมโปรตานันคัส ช้างสิ่งาเตตระโสโฟดอน ช้างสเตโกโลโฟดอน ช้างไซโกโลโฟดอน ช้างงาจบใหญ่ไดโนเรียม ช้างไซโนมาสโตดอน ช้างสเตโกดอน และช้างเอลิฟาส (ที่ตั้ง : บ้านตะกุดขอนแก่น หมู่ที่ ๘ ตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา)



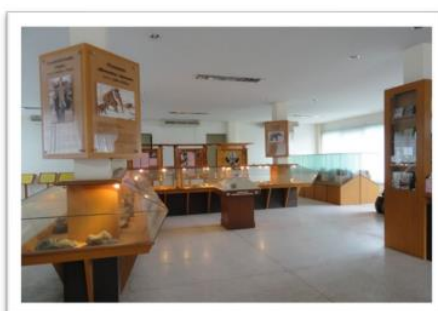
(๔) ชมไทรงามอายุกว่า ๒๐๐ ปี ตั้งอยู่ริมฝั่งลำน้ำมูล บ้านใหม่ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลท่าช้าง บนเนื้อที่ ๘ ไร่ เป็นต้นไทรใหญ่ ชื่อพันธุ์พื้นเมือง คือ "ไทรทอง" ชื่อทางวิชาการ คือ "ไทรย้อย" มีอายุราวสามร้อยปีมาแล้ว แผ่กิ่งก้านสาขาอวดสายตาแก่ผู้ได้พบเห็นต่างชมว่าสวยและสมบูรณ์กว่าที่เคยพบเห็นมา ซึ่งขณะนี้ทางอำเภอได้ปรับปรุงพื้นที่ไทรงามไว้รองรับนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกและปลอดภัยในทุก ๆ ด้าน

(ที่ตั้ง : บ้านใหม่ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา)



(๕) การล่องแพแลลำมูล เนื่องจากสภาพลำน้ำมูลมีน้ำตลอดปี สามารถรักษาปริมาณน้ำอย่างความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน การล่องแพรับนักท่องเที่ยวจึงเกิดขึ้น มีนักธุรกิจในพื้นที่จำนวน ๒ ราย จัดให้มีการล่องแพนำเที่ยวลำน้ำจากสะพานรถไฟถึงไทรงาม เพื่อชมแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ และความงามของธรรมชาติริมฝั่งแม่น้ำมูล

(๖) พิพิธภัณฑ์ซากช้างโบราณ พิพิธภัณฑ์ช้างศึกดำบรรพ์หรือพิพิธภัณฑ์โครงกระดูกช้าง ช้างโบราณ จัดแสดงชิ้นส่วนกระดูกต่างๆ ของช้างโบราณจากแหล่งบ่อทรายต่างๆ แถบริมแม่น้ำมูลในท้องที่ตำบลท่าช้าง ตำบลช้างทอง โดยผ่านการบริจาคจากผู้ครอบครอง ที่เป็นเจ้าของธุรกิจบ่อดูทราย รวมทั้งจากวัดหรือจากเอกชนอื่นๆ ที่เคยครอบครองไว้ก่อนตั้งแต่ก่อนสร้างพิพิธภัณฑ์ ซึ่งทางอำเภอเฉลิมพระเกียรติรวบรวมไว้ และมอบให้ทางเทศบาลตำบลท่าช้างจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ เนื้อหานิทรรศการที่จัดแสดงประกอบด้วย นิทรรศการแหล่งบ่อทราย ช้างศึกดำบรรพ์ ของตำบลท่าช้าง-ช้างทอง นิทรรศการพันธุ์ ชากรรไกรงาและกระดูก ส่วนอื่นๆ ของช้างและสัตว์อื่นที่พบร่วมกัน เช่น แรด เต่า ฯลฯ นิทรรศการช้างศึกดำบรรพ์ ๑๐ สกุล นิทรรศการพันธุ์เอปโคราช หรือโคราชพิเรตส์ นอกจากนี้ ยังมีส่วนฉายวีดิทัศน์เรื่องช้างศึกดำบรรพ์ท่าช้างและ ส่วนนิทรรศการกลางแจ้งของไม้กลายเป็นหินจากแหล่งบ่อทรายตำบลท่าช้าง



๑๑) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๑) ทรัพยากรดิน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย และดินตะกอน ดินเหนียว เหมาะสำหรับการเพาะปลูกข้าว ปลูกผัก ปลูกพืชไร่ ซึ่งกลุ่มดินในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติมีดังนี้

-กลุ่มดินที่ ๒ ๓ ๗ ๑๘ เป็นพื้นที่อยู่ในเขตที่ราบส่วนตอนล่างใกล้กับริมแม่น้ำ อยู่ในบริเวณตำบลหนองงูเหลือม และตำบลท่าช้าง พื้นที่ดังกล่าวมีความเหมาะสมในการทำนาข้าว ในฤดูแล้งสามารถปลูกพืชผักหรือพืชอายุสั้นได้ หากมีแหล่งน้ำ

-กลุ่มดินที่ ๕๙ อยู่ในเขต บางส่วนของ ตำบลพระพุทธ และตำบลหนองยาง มีความเหมาะสมในการปลูกข้าว ดินค่อนข้างเป็นทรายมีลูกรัง ขาดน้ำเมื่อฝนทิ้งช่วง

-กลุ่มดินที่ ๒๐ อยู่ในเขตหมู่ที่ ๘ มีความเหมาะสมปานกลางสำหรับการปลูกข้าวเนื่องจากดินเป็นดินเค็มหรือดินมีเกลือ อยู่ในเขตตำบลท่าช้าง ตำบลพระพุทธ และตำบลหนองงูเหลือม

-กลุ่มดินที่ ๔๐ อยู่ในเขตป่าสงวนหนองเต็ง - จักราช ดินค่อนข้างเป็นดินทรายมีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่

ปัญหาด้านความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย

- ปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะปัญหาผู้ค้ารายย่อย ปัญหาผู้เสพซึ่งเป็นเยาวชน
- ปัญหาการทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่น
- ปัญหากลุ่มวัยรุ่นขับซิ่งจักรยานยนต์ประลองความเร็วตามถนน

- ปัญหาของอำเภอพบว่าอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรและขนาดพื้นที่ จึงมีแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่โดยการจัดสายตรวจ ชี้้นเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ทั้ง สายตรวจจรดยนต์ สายตรวจจรจักรยานยนต์ สายตรวจตำบล สายตรวจจราจร และตั้งจุดสกัดเพื่อตรวจตราผู้สัญจรไปมาในพื้นที่ เพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรม ปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดจากผู้ขับขี่เมาสุราและปัญหายาเสพติด ในพื้นที่ให้ลดลง นอกนี้ทำงานร่วมกับปลัดอำเภอผู้ประสานงานประจำตำบลประสานการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกับทีมงานสำนักพัฒนาชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มพลังมวลชน คณะกรรมการหมู่บ้าน ในพื้นที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในการเสริมสร้างให้หมู่บ้านเป็นหมู่บ้านปลอดภัย โดยการกระตุ้นให้ราษฎรในพื้นที่ส่วนร่วมในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและลดปัญหาอาชญากรรมในท้องที่หมู่บ้าน

๑๓) ด้านสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

อำเภอเฉลิมพระเกียรติ เป็นอำเภอที่ไม่มีพื้นที่ติดชายแดน จึงไม่มีจุดผ่านแดน และไม่มีปัญหาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

๑๔) อื่นๆ

ระบบโครงสร้างพื้นฐาน

๑) โทรคมนาคม ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีดังนี้ ระบบการสื่อสารในพื้นที่ จะมีที่ทำการไปรษณีย์หมู่บ้าน ๒ แห่ง อยู่ภายใต้การดำเนินการของภาคเอกชน

โทรศัพท์สาธารณะติดตั้งจำนวน ๑๗ เครื่อง ภายในเขตเทศบาล และมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ครอบคลุมประมาณร้อยละ ๙๐ ของครัวเรือนทั้งหมด และมีหอกระจายข่าว จำนวน ๖ แห่ง

๒) ประปา มีการประปาส่วนภูมิภาคจำนวน ๑ แห่งและการประปาชนบทจำนวน ๑ แห่ง ให้บริการประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าช้าง ส่วนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีการจัดทำประปาหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน

๓) ไฟฟ้า ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติมี ดังนี้ มีหน่วยบริการผู้ใช้ไฟฟ้าสังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ปริมาณการผลิตกระแสไฟฟ้าเพียงพอกับความต้องการของประชาชน โดยประชาชนมีไฟฟ้าใช้ทุกหมู่บ้าน

๑.๔ ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ ประเด็นการพัฒนา

ตำบล	ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	สาเหตุของปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข
ท่าช้าง	๑. ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและภาคเกษตร	- ในห้วงฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำสำหรับนำไปผลิตประปาหมู่บ้าน และขาดแคลนน้ำสำหรับการเกษตร เนื่องจากต้องรอการจัดสรรน้ำจากเขื่อนตุนทาง เขามาเติมแหล่งน้ำในพื้นที่ แต่ไม่เพียงพอเพราะการปล่อยน้ำจากเขื่อนตุนทาง ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตร	- จัดทำโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กหรือกั้นลึงในเขตพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ - จัดทำโครงการเสนอของบประมาณในการขุดลอกแหล่งน้ำในพื้นที่
	๒. การคมนาคมระหว่างหมู่บ้านเชื่อมไปตำบลและระหว่างตำบลเป็นไปด้วยความลำบาก	- ถนนในภายในหมู่บ้านชำรุด พัง เสียหาย ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง การขนถ่ายพืชผลทางการเกษตรเป็นไปด้วยความยากลำบาก	- จัดทำโครงการเสนอของบประมาณปรับปรุงเส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้านเชื่อมไปตำบลและระหว่างตำบลให้ได้มาตรฐาน
	๓. พื้นที่หมู่บ้านที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาในเรื่องการปรับปรุงโครงสร้าง เช่น ยามฤดูฝนน้ำหลากทำให้ถนนภายในหมู่บ้านชำรุดขาด ประชาชนไม่สามารถสัญจรได้	- ไม่ได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานกรมป่าไม้ให้ปรับปรุงซ่อมแซมถนน เนื่องจากอยู่ในเขตป่าสงวนติดเรื่องกฎหมาย ระเบียบต่างๆ	หน่วยงานรับผิดชอบเขตป่าสงวนแห่งชาติอนุญาตให้ใช้พื้นที่สำหรับการปรับปรุงซ่อมแซมพื้นฐาน โครงสร้างพื้นที่ในหมู่บ้านที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
	๔. ปัญหายาเสพติดในพื้นที่	- มีการมั่วสุมเสพยาเสพติดของเยาวชนในพื้นที่บางหมู่บ้าน	- ฝ่ายปกครองและตำรวจรวมถึงกำนันผู้ใหญ่บ้านเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบและกวาดล้างผู้เสพยาเสพติด
	๕. แหล่งท่องเที่ยวสำคัญของอำเภอไม่ได้รับการพัฒนา	- ในเขตตำบลท่าช้าง มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญได้แก่ไทรงาม, ล่องเรือแพแลลำนมุล, สะพานทางรถไฟข้ามลำน้ำมุลที่มีอนุสรณ์สถานจารึกการเสด็จตรวจการก่อสร้างทางรถไฟของรัชกาลที่ ๖ สถานที่ท่องเที่ยว ดังกล่าวยังไม่ได้	- หน่วยงานภาครัฐเข้ามาสนับสนุน การปรับปรุงโครงสร้างพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและพัฒนาบุคลากร รวมถึงภาคเอกชนรองรับธุรกิจการท่องเที่ยว

ตำบล	ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	สาเหตุของปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข
		รับการพัฒนาเท่าที่ควร ทำให้นักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้ามาเที่ยวไม่เข้ามาเนื่องจากไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าแหล่งท่องเที่ยว	
	๖. ประชาชนขาดความรู้และตระหนักในการวางแผนทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญอันเป็นอัตลักษณ์ ของชุมชน เช่น มีการลักลอบนำซากฟอสซิลที่ขุด พบ ออกไปจำหน่ายยังตลาดมืด	-หน่วยงานภาครัฐยังไม่มีมาตรการรองรับในระดับพื้นที่ - การขาดจิตสำนึกในการวางแผนสิ่งที่บ่งชี้ถึงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนและความเป็นทรัพยากรของแผ่นดิน	- หน่วยงานภาครัฐระดับอำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บูรณาการทำงานออกมาตรการใช้ในพื้นที่ - รณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้การอนุรักษ์ และกระตุ้นสร้างจิตสำนึกให้เกิดความหวง
	๗. ปัญหาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙	- เกิดการแพร่ระบาดของโรคในหลายพื้นที่ - คนในชุมชนยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับโรคโควิด๑๙. และขาดการป้องกันตัวเอง	- ศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคอำเภอ และตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม บูรณาการทำงานในการดำเนินการตามแนวทางป้องกัน - รณรงค์ประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและมาตรการการป้องกันโควิด ๑๙
	๘. ปัญหาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก	- ประชาชนไม่ให้ความสำคัญในการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย	- ขับเคลื่อนโครงการโคราชเมืองสะอาด
หนองงูเห่า	๑. ปัญหาที่ถนนชำรุดพังเสียหายตามสภาพการใช้งานและบางครั้งเกิดจากภัยธรรมชาติ	- ถนนในภายในหมู่บ้านชำรุด พัง เสียหาย และบางเส้นคับแคบ ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง การขนถ่ายพืชผลทางการเกษตรเป็นไปด้วยความยากลำบาก ทำให้ประชาชนสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย	- ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน เชื่อมไปตำบล และระหว่างตำบลให้ได้มาตรฐาน

ตำบล	ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	สาเหตุของปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข
	๒. ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด สาเหตุของปัญหา/ความต้องการ แนวทางแก้ไข	- ตำบลหนองสูงเหลี่ยมเป็นพื้นที่ที่มีการคมนาคมสัญจรผ่านไปได้ในระดับหมู่บ้าน ตำบลภายในอำเภอ และจังหวัด มีถนนเส้นทางภายในตำบลเชื่อมกันมากหลายเส้นทาง มีโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่และมีแรงงานทั้งชาวไทยและต่างด้าวอาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวนมาก ยากแก่การควบคุมของเจ้าหน้าที่ในการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดในเขตพื้นที่	-หน่วยงานอำเภอและตำรวจบูรณาการทำงาน ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตั้งจุดตรวจ สกัดอย่างเข้มข้นจัดเวรยามเฝ้าระวังยามวิกาลเป็นประจำทุกวันอย่างเข้มข้น -อบรมให้ความรู้ถึงโทษของยาเสพติดแก่ประชาชน เยาวชน นักเรียน -จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ
	๓. ปัญหาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙(COVID-๑๙)	- เกิดการแพร่ระบาดของโรคในหลายพื้นที่ - คนในชุมชนยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับโรคโควิด๑๙ และขาดการป้องกันตัวเอง	- ศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคอำเภอ และตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม.ทำงานในการดำเนินการตามแนวทางป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด๑๙ - รณรงค์ประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคและมาตรการการป้องกัน
	๔. ปัญหาภัยธรรมชาติ ภัยแล้ง อุปโภคบริโภคและภาคเกษตร	ปัญหาความแห้งแล้งเนื่องจากปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอ/ตกไม่ตามฤดูกาล	- ต้องการให้มีการขุดลอกแหล่งน้ำในพื้นที่
	๕. ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ	ผลผลิตไม่ได้มาตรฐาน เนื่องจากประสบปัญหาภัยแล้ง/น้ำท่วม/ศัตรูพืช ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ	- การประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร/ การส่งเสริมการผลิตเกษตรอินทรีย์
	๖. ปัญหาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก	- ประชาชนไม่ให้ความสำคัญในการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย	- ขับเคลื่อนโครงการโคราชเมืองสะอาด

ตำบล	ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	สาเหตุของปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข
พระพุทธ	๑. ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและภาคเกษตร	- ในห้วงฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำสำหรับนำไปผลิตประปาหมู่บ้าน และขาดแคลนน้ำสำหรับการเกษตร เนื่องจากปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง ไม่ตกตามฤดูกาล	- ขอบประมาณเพื่อให้มีการขุดลอกแหล่งกักเก็บน้ำในพื้นที่
	๒. ปัญหาเส้นทางการสัญจรในหมู่บ้านและตำบลไม่สะดวก	- ถนนในภายในหมู่บ้านชำรุด พัง เสียหาย เป็นหลุมเป็นบ่อ ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกและปลอดภัย - การขนถ่ายพืชผลทางการเกษตรเป็นไปด้วยความยากลำบาก	-ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน เชื่อมไปตำบล และระหว่างตำบลให้ได้ ในการเดินทาง มาตรฐาน
	๓. ปัญหาไฟฟ้าสาธารณะ	ไฟส่องสว่างในหมู่บ้านไม่เพียงพอ ทำให้ประชาชนได้รับความไม่สะดวกในการเดินทางในยามค่ำคืน และพบปัญหาการประสานงานกับการไฟฟ้าเป็นไปอย่างล่าช้า ขาดงบประมาณในการซ่อมบำรุง	- ขอบประมาณในการติดตั้งไฟส่องสว่างจากส่วนงานที่เกี่ยวข้อง
	๔. ปัญหาระบบประปาไม่ได้มาตรฐาน	- คุณภาพน้ำประปาไม่ได้มาตรฐาน น้ำประปาไม่เพียงพอ และขาดแคลนน้ำประปาในฤดูแล้งขาดการบริหารจัดการที่ดี	พัฒนาระบบประปาหมู่บ้าน เพิ่มประสิทธิภาพระบบผลิตโดยจัดให้มีหน่วยงานดูแลที่ชัดเจน
	๕. ปัญหารายได้น้อย มีหนี้สิน	-การว่างงาน ขาดอาชีพเสริม ขาดที่ทำกิน	จัดอบรมอาชีพเสริม สนับสนุนให้ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
	ปัญหาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙(COVID-๑๙)	- เกิดการแพร่ระบาดของโรคในหลายพื้นที่ - คนในชุมชนยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับโรคโควิด๑๙ และขาดการป้องกันตัวเอง	ศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคอำเภอ และตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม. บูรณาการทำงานในการดำเนินการตามแนวทางป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด๑๙ รณรงค์ประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจ
	๗. ปัญหาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก	- ประชาชนไม่ให้ความสำคัญในการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย	- ขับเคลื่อนโครงการโคราชเมืองสะอาด

ตำบล	ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	สาเหตุของปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข
หนองยาง	๑.ปัญหาการคมนาคม	- ถนนในภายในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนดินลูกรัง และ หินคลุกบางเส้นคับแคบ เป็นหลุมเป็นบ่อ ประชาชน ไม่ได้รับความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง การขนส่งพืชผลทางการเกษตรเป็นไปด้วย ความยากลำบาก	-ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน ตำบลให้ได้มาตรฐาน -ก่อสร้างถนน คสล.ลาดยาง
	๒.ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ประเด็นปัญหา/ความต้องการ สาเหตุของ ปัญหา/ความต้องการ แนวทางแก้ไข	-พบปัญหาการมั่วสุมเสพยาเสพติดของเยาวชนใน พื้นที่เพิ่มขึ้น	-บูรณาการจากทุกภาคส่วนในการ รณรงค์ ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ในชุมชน
	๓.ปัญหาระบบประปา	ระบบประปาหมู่บ้านยังไม่เพียงพอและทั่วถึง คุณภาพน้ำประปายังไม่ได้มาตรฐาน	-ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านให้เพียงพอ ควบคุมการผลิตให้ได้ตามมาตรฐาน
	๔. เรื่องไม่มีเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกิน	-ประชาชนอยู่อาศัยในที่ทำกินโดยยังไม่มีเอกสาร ประมาณร้อยละ ๗- ของพื้นที่ทั้งหมดภายใน ตำบล ทำให้ขาดโอกาสในการหาแหล่งเงินทุนมา สิทธิ ขยายการประกอบอาชีพ	-หน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัดเข้ามา สำรวจและแก้ไขปัญหาระเบิดการออก เอกสาร สิทธิ
	๕. ปัญหาไฟฟ้าใช้ไม่พอ	-ราษฎรบางหมู่บ้านยังมีไฟฟ้าใช้ไม่เพียงพอต่อการ ใช้ ไฟตกบ่อย ไฟส่องสว่างไม่ทั่วถึง ภายในหมู่บ้านให้ ทั่วถึง	ประสานการไฟฟ้าเรื่องการขยายเขตไฟฟ้า
	๖. ปัญหาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของ โรคไข้เลือดออก	ประชาชนไม่ให้ความสำคัญในการกำจัดแหล่ง เพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย	- ขับเคลื่อนโครงการโคราชเมืองสะอาด
	๗.ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและภาค เกษตร	ในห้วงฤดูแล้งจะขาดแคลนน้ำสำหรับนำไปผลิต ประปาหมู่บ้าน และขาดแคลนน้ำสำหรับทำ การเกษตร เนื่องจากต้องรอการจัดสรรน้ำจากเขื่อน ต้นทาง เข้ามาเติมแหล่งน้ำในพื้นที่ ทำให้ประชาชน	-จัดทำโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาด เล็กหรือแก้มลิงในเขตพื้นที่อำเภอ - จัดทำโครงการเสนอของบประมาณในการ ขุดลอกแหล่งน้ำในพื้นที่

ตำบล	ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	สาเหตุของปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข
		ได้รับความเดือดร้อนจากการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคและเพื่อการเกษตร	
	๘. ปัญหาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)	- เกิดการแพร่ระบาดของโรคในหลายพื้นที่ - คนในชุมชนยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับโรคโควิด๑๙ และขาดการป้องกันตัวเอง	- บูรณาการทำงานในการดำเนินการตามแนวทางป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙
ช้างทอง	๑. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ	- ปัญหาความยากจน ว่างงาน ปัญหารายได้น้อยมีภาระหนี้สินมาก - ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง - ขาดตลาดหรือสถานที่เป็นหลักแหล่งในการนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่าย	- ฝึกอบรมและสร้างอาชีพเสริมในชุมชน - สนับสนุนเกษตรทางเลือก เกษตรอินทรีย์ เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร และจัดหาสถานที่เป็นตลาดจำหน่ายผลผลิต, ผลิตภัณฑ์ของชุมชน
	๒. การแพร่ระบาดของยาเสพติด	- ตำบลช้างทองเป็นพื้นที่ที่มีเส้นทางสัญจรผ่านภายในตำบลเชื่อมกันมากหลายเส้นทาง เคยมีนักค้ายาเสพติดใช้เป็นเส้นทางหลบเลี่ยงการตั้งจุดตรวจสกัด	- ทุกภาคส่วนบูรณาการร่วมในการตรวจค้น ตั้งจุดตรวจ จุดสกัดและปราบปรามยาเสพติด - อบรมให้ความรู้ จัดกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ
	๓. ปัญหาการบริหารจัดการขยะ	- ประชาชนในเขตตำบลช้างทองประสบกับปัญหาไม่มีที่ทิ้งขยะ และเกิดปัญหาจากการที่มีประชาชนจาก นอกพื้นที่นำขยะไปทิ้ง ในเขตป่าหนองเต็งซึ่งเป็นพื้นที่ติดต่อกับหมู่บ้านหนองเต็ง, หนองม่วง, โนนพยอม ทำให้เกิดปัญหามลภาวะ ขยะเน่าเหม็น	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดหาที่ทิ้งขยะ และบริหารจัดการเรื่องขยะ
	๔. ปัญหาการเส้นทางคมนาคมในหมู่บ้าน	ถนนในภายในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนดินลูกรังและหินคลุกมีการชำรุดเสียหาย เป็นหลุมเป็นบ่อประชาชนไม่ได้รับความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง	- ก่อสร้างหรือปรับปรุงถนนเส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้านตำบลให้ได้มาตรฐาน - ก่อสร้างถนน คสล.ลาดยาง

ตำบล	ประเด็นปัญหา/ความต้องการ	สาเหตุของปัญหา/ความต้องการ	แนวทางแก้ไข
	๕. ปัญหาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙)	- เกิดการแพร่ระบาดของโรคในหลายพื้นที่ - คนในชุมชนยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับโรคโควิด๑๙ และขาดการป้องกันตัวเอง	- ศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคอำเภอ และ ตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม บูรณาการ ทำงานในการดำเนินการตามแนวทาง ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด๑๙ - รณรงค์ประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับโรคและมาตรการการป้องกันโควิด
	๖. ปัญหาจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก	- ประชาชนไม่ให้ความสำคัญในการกำจัดแหล่ง เพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย	- ขับเคลื่อนโครงการโคราชเมืองสะอาด

๑.๕ ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหของอำเภอในช่วงที่ผ่านมา

๑) ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ที่	ประเด็นการพัฒนาอำเภอ (ประเด็นยุทธศาสตร์)	พื้นที่ดำเนินการ (หมู่ที่/ตำบล)	หน่วยรับผิดชอบ
ประเด็นการพัฒนาอำเภอ ที่ ๑. การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการค้า การลงทุนและเศรษฐกิจ ประเด็นการพัฒนาอำเภอที่ ๕ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการน้ำอย่างสมดุลและยั่งยืน			
โครงการ			
๑	โครงการขุดลอก ตะกุดบ้านช่องโค หมู่ ที่ ๙ ตำบลท่าช้าง อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.นครราชสีมา	บ้านช่องโค หมู่ ที่ ๙ ตำบลท่าช้าง อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.นครราชสีมา	ทต.ท่าช้าง
๒	ขุดลอกตะกุดบ้านช่องโค (เหนือบ้าน)หมู่ที่ ๙ บ้านช่องโค ตำบลท่าช้าง อ. เฉลิมพระเกียรติ	บ้านช่องโค หมู่ ที่ ๙ ตำบลท่าช้าง อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.นครราชสีมา	ทต.ท่าช้าง

ที่	ประเด็นการพัฒนาอำเภอ (ประเด็นยุทธศาสตร์)	พื้นที่ดำเนินการ (หมู่ที่/ตำบล)	หน่วยรับผิดชอบ
๓	ขุดลอกตะกอนแม่น้ำบ้านมะดัน หมู่ที่ ๑๐ บ้านมะดัน ตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	หมู่ที่ ๑๐ บ้านมะดัน ตำบลท่าช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	ทต.ท่าช้าง
๔	ปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน แบบผิวดินขนาดใหญ่ หมู่ที่ ๙ บ้านโนนหมั่น ต.หนองงูเหลือม อ.เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา	หมู่ที่ ๙ บ้านโนนหมั่นต.หนองงูเหลือม อ.เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา	อบต.หนองงูเหลือม
๕	ปรับปรุงถนนเสริมผิวคอนกรีตเสริมเหล็ก บ้านโนนหมั่น หมู่ที่ ๙ ต.หนองงู เหลือม อ. เฉลิมพระเกียรติ	หมู่ที่ ๙ ต.หนองงูเหลือม อ. เฉลิมพระเกียรติ	อบต.หนองงูเหลือม
๖	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านโพธิ์น้อย หมู่ที่ ๑๒ ต.หนองงูเหลือม อ. เฉลิมพระเกียรติ	หมู่ที่ ๑๒ ต.หนองงูเหลือม อ. เฉลิมพระเกียรติ	อบต.หนองงูเหลือม
๗	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก บ้านโตนด หมู่ที่ ๑๐ บริเวณบ้านหมอภาส ต.หนองงูเหลือม อ.เฉลิมพระเกียรติ	หมู่ที่ ๑๐ บริเวณบ้านหมอภาส ต.หนองงูเหลือม อ.เฉลิมพระเกียรติ	อบต.หนองงูเหลือม
๘	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก บ้านนาตาวัน หมู่ที่ ๘ ข.บ้านนายมาโนช ต.หนองงูเหลือม อ. เฉลิมพระเกียรติ	หมู่ที่ ๘ ต.หนองงูเหลือม อ. เฉลิมพระเกียรติ	อบต.หนองงูเหลือม
๙	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก บ้านประกายปรัง หมู่ที่ ๗ บ้านเสม็ด หมู่ที่ ๑๑ บ้านโพธิ์น้อย หมู่ที่ ๑๒ บ้านโพธิ์ปรีอแว หมู่ที่ ๑๓ ตำบลหนองงูเหลือม อ. เฉลิม พระเกียรติ	หมู่ที่ ๗ บ้านเสม็ด หมู่ที่ ๑๑ บ้านโพธิ์น้อย หมู่ที่ ๑๒ บ้านโพธิ์ปรีอแว หมู่ที่ ๑๓ ตำบลหนองงู เหลือม อ. เฉลิมพระเกียรติ	อบต.หนองงูเหลือม
๑๐	ขยายเขตระบบประปาหมู่บ้านแบบผิวดินขนาดใหญ่ หมู่ที่ ๙ ต.หนองงูเหลือม อ. เฉลิมพระเกียรติ	หมู่ที่ ๙ ต.หนองงูเหลือม อ. เฉลิมพระเกียรติ	อบต.หนองงูเหลือม
๑๑	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก รหัสทางหลวงท้องถิ่น นม.ถ.๓๑๓-๑๒๙ สายเรารักบ้านโสง บ้านโสง หมู่ที่ ๖ ตำบลหนองยาง อ. เฉลิมพระเกียรติ	หมู่ที่ ๖ ตำบลหนองยาง อ. เฉลิมพระเกียรติ	อบต.หนองยาง
๑๒	ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก รหัสทางหลวงท้องถิ่น นม.ถ.๓๑๓-๑๒๙ สาย ตะแบงโสง บ้านกุดเวียน หมู่ที่ ๕- บ้านโคกวังวน หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองยาง อ. เฉลิมพระเกียรติ	หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองยาง อ. เฉลิมพระเกียรติ	อบต.หนองยาง

ที่	ประเด็นการพัฒนาอำเภอ (ประเด็นยุทธศาสตร์)	พื้นที่ดำเนินการ (หมู่ที่/ตำบล)	หน่วยรับผิดชอบ
ประเด็นการพัฒนาอำเภอ ๖. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี			
โครงการ			
๑๓	โครงการสนับสนุนการบูรณาการและการขับเคลื่อนนโยบายในระดับอำเภอ และท้องที่	อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	ปค.เฉลิมพระเกียรติ
๑๔	โครงการขับเคลื่อนกิจกรรมเทิดพระเกียรติสำหรับอำเภอที่ตั้งตาม พระนาม พระบรมวงศานุวงศ์ และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ๑๒ อำเภอ	อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	ปค.เฉลิมพระเกียรติ

๒) ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

ที่	ประเด็นการพัฒนาอำเภอ (ประเด็นยุทธศาสตร์)	พื้นที่ดำเนินการ (หมู่ที่/ตำบล)	หน่วยรับผิดชอบ
ประเด็นการพัฒนาอำเภอ ที่ ๑ การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการค้า การลงทุนและเศรษฐกิจ			
โครงการ			
๑	โครงการปรับปรุงผิวจราจรเดิมด้วยแอสฟัลติกคอนกรีต บ้านท่าช้าง สายเลียบริมทางรถไฟ บ้านท่าช้าง หมู่ที่ ๑๓ ตำบลท่าช้าง	บ้านท่าช้าง สายเลียบริมทางรถไฟ บ้านท่าช้าง หมู่ที่ ๑๓ ตำบลท่าช้าง	ทต.ท่าช้าง
๒	ก่อสร้างทางผิวจราจร Asphaltic Concrete รหัสทางหลวงท้องถิ่น นม.ก.๓๑๓-๑๑๕ ซอยข้างโรงเรียนบ้านโสม หมู่ที่ ๗ บ้านโสมหนองบัว ตำบลหนองยาง อ.เฉลิมพระเกียรติ	ซอยข้างโรงเรียนบ้านโสม หมู่ที่ ๗ บ้านโสมหนองบัว ตำบลหนองยาง อ.เฉลิมพระเกียรติ	อบต.หนองยาง
๓	โครงการก่อสร้างถนนลาดยางผิวจราจรแบบแอสฟัลติกคอนกรีต รอบบึงปรือแวง สายทางขวงประปาบ้านโนนหมั่น หมู่ที่ ๙ ตำบลหนองงูเหลือม	บ้านโนนหมั่น หมู่ที่ ๙ ตำบลหนองงูเหลือม	อบต.หนองงูเหลือม.
๔	โครงการปรับปรุงผิวจราจรเดิมด้วยแอสฟัลติกคอนกรีต สายโนนสะเดา สายเลียบริมทางรถไฟ บ้านโนนสะเดา ตำบลท่าช้าง อ. เฉลิมพระเกียรติ	บ้านช่องโค หมู่ ๙ ตำบลท่าช้าง อ.เฉลิมพระเกียรติ	ทต.ท่าช้าง

ที่	ประเด็นการพัฒนาอำเภอ (ประเด็นยุทธศาสตร์)	พื้นที่ดำเนินการ (หมู่ที่/ตำบล)	หน่วยรับผิดชอบ
๕	ซ่อมเสริมผิวลาดยาง Asphaltic Concrete รหัสทางหลวงท้องถิ่น นม.ถ.๓๑๓-๔๔ ซอยศาลเจ้าพ่อคง หมู่ที่ ๒ บ้านหนองยาง ตำบลหนองยาง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	หมู่ที่ ๒ บ้านหนองยาง ตำบลหนองยาง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	อบต.หนองยาง
๖	ก่อสร้างถนนผิวจราจร Asphaltic Concrete รหัสทางหลวงท้องถิ่น นม.ถ.๓๑๓ - ๑๑๕ ซอยข้างโรงเรียนบ้านโสม หมู่ที่ ๗ บ้านโสมหนองบัว ตำบลหนองยาง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	หมู่ที่ ๗ บ้านโสมหนองบัว ตำบลหนองยาง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	อบต.หนองงูเหลือม
ประเด็นการพัฒนาอำเภอที่ ๕ พัฒนาศักยภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการน้ำอย่างสมดุลและยั่งยืน			
๗	ขุดลอกบึงปรือแวง หมู่ที่ ๑๓ บ้านโพธิ์ปรือแวง ตำบลหนองงูเหลือม มีปริมาณดินขุด ๓๑๐,๗๓๐ ลูกบาศก์เมตร	หมู่ที่ ๑๓ บ้านโพธิ์ปรือแวง ตำบลหนองงูเหลือม	อบต.หนองงูเหลือม
ประเด็นการพัฒนาอำเภอ ๖. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี			
โครงการ			
๑๓	โครงการสนับสนุนการบูรณาการและการขับเคลื่อนนโยบายในระดับอำเภอ และท้องถิ่น	อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	ปค.เฉลิมพระเกียรติ
๑๔	โครงการขับเคลื่อนกิจกรรมเทิดพระเกียรติสำหรับอำเภอที่ตั้งตาม พระนาม พระบรมวงศานุวงศ์ และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ๑๒ อำเภอ	อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	ปค.เฉลิมพระเกียรติ

๑.๖ ข้อมูลความเสี่ยงการเกิดสถานการณ์โรคระบาดในพื้นที่ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และข้อมูลความเสี่ยงด้านสาธารณสุขในอำเภอ

ข้อมูลความเสี่ยงด้านสาธารณสุขในพื้นที่ (baseline data) เป็นชุดข้อมูลที่บ่งบอกสถานะของหมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล อำเภอ หรือสังคมในอดีตหรือปัจจุบัน รวบรวมไว้เพื่อใช้เปรียบเทียบหรือวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของสภาพพื้นที่เมื่อเกิดเหตุการณ์ใดๆ ขึ้นในอนาคต ในการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ข้อมูลฐานในพื้นที่ในสภาวะก่อนภัยพิบัติ การกู้ชีพกู้ภัย การให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนการวางแผนเพื่อฟื้นฟู

ความเสี่ยง	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ประเภทของภัย/ ประเภทของโรค	ผลกระทบ	ประเภททางเลือก ในการจัดสรรภัย พิบัติ/สถานการณ์ โรคระบาดในพื้นที่	มาตรการ/วิธีลดความเสี่ยง
ภัยธรรมชาติ โรคระบาดใน พื้นที่	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา - กรมชลประทาน - สำนักงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจังหวัดนครราชสีมา - ที่ทำการปกครองอำเภอเฉลิมพระเกียรติ - สำนักงานเกษตรอำเภอเฉลิมพระเกียรติ - สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเฉลิมพระเกียรติ - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	- ภัยแล้ง - อุทกภัย	- ขาดแคลนน้ำในการ อุปโภคบริโภคในครัวเรือน - ขาดแคลนน้ำที่ใช้ในภาค เกษตรกรรม /ปศุสัตว์ - น้ำท่วมพื้นที่ชุมชน พื้นที่ ทำการเกษตรของชาวบ้าน ได้รับความเสียหาย - น้ำท่วมถนนเส้นทาง สัญจรไปมาลำบาก	-การป้องกัน/การ- หลีกเลี่ยง - การลดผลกระทบ - การเตรียมความ พร้อม	-จัดทำแผนป้องกันปัญหาภัย พิบัติ จัดหาแหล่งน้ำใต้ดินเพิ่มเติมโดย การขุดเจาะบ่อบาดาล - ปรับปรุงระบบชลประทานให้ ครอบคลุมพื้นที่ทำการเกษตร - การพัฒนาแหล่งน้ำ ขุดลอกคู คลอง อ่างเก็บน้ำ สระน้ำ ตะกุด ขุดสระทำหลุมขนมครกในพื้นที่ ทำเกษตรฯ - จัดทำแผนป้องกันปัญหาภัย พิบัติให้ครอบคลุมทุกด้าน - หามาตรการรองรับเมื่อเกิด อุทกภัย

ความเสี่ยง	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ประเภทของภัย/ ประเภทของโรค	ผลกระทบ	ประเภททางเลือก ในการจัดสรรภัย พิบัติ/สถานการณ์ โรคระบาดในพื้นที่	มาตรการ/วิธีลดความเสี่ยง
พืชผลทางการเกษตร ตกต่ำ	- ที่ทำการปกครองอำเภอเฉลิมพระเกียรติ - สำนักงานเกษตรอำเภอเฉลิมพระเกียรติ - สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเฉลิมพระเกียรติ - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่	- โรคและแมลงศัตรูพืช เช่น โรคใบด่าง มัลง ลำปะหลัง โรคข้าวไหม้คอรวง เป็นต้น	- ผลผลิตทางการเกษตรลดลง - ผลผลิตทางการเกษตรไม่มีคุณภาพ - เกิดความเสียหายในพื้นที่การเกษตรเป็นวงกว้าง - รายได้ของเกษตรกรลดลง - เกิดต้นทุนในการกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชสูง	- การป้องกัน/การหลีกเลี่ยง - การลดผลกระทบ - การเตรียมความพร้อม	- จัดทำคู่มือและให้ความรู้เกษตรกรใน - การป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช - มีประกาศมาตรการป้องกัน - การแพร่ระบาดของโรคพืชมา - บังคับใช้อย่างเคร่งครัด
การเกิดโรค ระบาด/ โรคติดต่อใน พื้นที่	- ที่ทำการปกครองอำเภอเฉลิมพระเกียรติ - สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเฉลิมพระเกียรติ - โรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติ - องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ - สำนักงานป้องกันและบรรเทา - สาธารณภัยจังหวัดนครราชสีมา - ทุกภาคส่วน	- โรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ - โรคไข้เลือดออก	- ด้านเศรษฐกิจ - ด้านสังคม - การท่องเที่ยว - ด้านวิถีชีวิตประจำวัน - ด้านสาธารณสุข - ด้านการคมนาคม	- การป้องกัน/การหลีกเลี่ยง - การลดผลกระทบ - การเตรียมความพร้อม	- จัดตั้งศูนย์บริหารจัดการ - สถานการณ์ - การแพร่ระบาด ระดับอำเภอ - จัดทำคู่มือแผนรองรับเมื่อเกิดโรคระบาด - รณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ - ความรู้ และการป้องกันโรคระบาด - จัดสรรงบประมาณเพื่อ - ดำเนินการตามมาตรการ - ป้องกันการติดต่อโรค

ความเสี่ยง	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ประเภทของภัย/ ประเภทของโรง	ผลกระทบ	ประเภททางเลือก ในการจัดสรรภัย พิบัติ/สถานการณ์ โรคระบาดในพื้นที่	มาตรการ/วิธีลดความเสี่ยง
					- การดำเนินงานโครงการโคราชเมือง สะอาด

ส่วนที่ ๒

สถานการณ์ แนวโน้มทิศทางการแก้ไขปัญหาความยากจนของอำเภอ

การทบทวนสถานการณ์ แนวโน้ม และทิศทางการแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ คณะผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ประกอบการจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ดังนี้

๑. ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับอำเภอ (ศจพ.อ.) อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

คนจนเป้าหมายในพื้นที่ตำบลอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา หมายถึง คนจนที่ต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วน เนื่องจากเป็นคนที่ได้รับการสำรวจว่าจน (survey-based) จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และยังมีลงทะเบียน (register-based) จากข้อมูลผู้ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ โดยมีครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ (จปฐ.) จำนวน ๘,๒๖๘ ครัวเรือน ซึ่งพบว่าครัวเรือนยากจน (จปฐ.) ด้านรายได้ ๖๘ ครัวเรือน

ศูนย์อำนวยการปฏิบัติการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับอำเภอ (ศจพ.อ.) อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ได้บูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานเอกชน กลุ่ม องค์กรชุมชน ให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายทั้งสิ้น ๒๔๓ ครัวเรือน ภายใต้นโยบาย "โคราชไม่จน ผู้ว่าฯ วิเชียรช่วยได้ ๑,๓๐๐" ของผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ขณะนั้น ซึ่งได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือในระยะสั้นครบทุกครัวเรือนแล้ว

อย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาความยากจนยังต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยศูนย์อำนวยการปฏิบัติการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับทีมปฏิบัติการตำบล ทีมพี่เลี้ยง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมิติปัญหา รับผิดชอบดูแลครัวเรือนเป้าหมายอย่างใกล้ชิด เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย "อยู่รอด พอเพียง ยั่งยืน" ต่อไป

๒. ข้อมูลคนจนตามระบบ TPMA

ตามระบบ TPMA ปี ๒๕๖๕ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีครัวเรือนยากจนเป้าหมาย จำนวน ๒๔๓ ครัวเรือน พบสภาพปัญหารวมทั้งสิ้น ๓๐๓ ปัญหา (ซึ่งมาจากครัวเรือนตั้งต้นและครัวเรือนตกหล่นที่ไม่มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และครัวเรือนเพิ่มใหม่ ครัวเรือนเสียชีวิต และย้ายออกนอกพื้นที่) โดยอำเภอเฉลิมพระเกียรติได้มีการบูรณาการให้ความช่วยเหลือร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ร่วมกับศูนย์อำนวยการปฏิบัติการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับอำเภอ (ศจพ.อ.) ได้มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนเป้าหมายในแต่ละมิติ ดังนี้

มิติสุขภาพ มีจำนวน ๔๓ ครัวเรือน พบสภาพปัญหา ๔๓ ปัญหา ให้ความช่วยเหลือคิดเป็นมูลค่า ๔,๖๐๐ บาท ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้างทั่วไป พบปัญหาครัวเรือนมีการใช้ยาเพื่อบำบัด บรรเทาอาการเบื้องต้นอย่างไม่เหมาะสม เนื่องจากครัวเรือนประกอบด้วยผู้สูงอายุยังขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้ยา คนอายุ ๓๕ ปีขึ้นไปไม่ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี เนื่องจากครัวเรือนมีผู้สูงอายุและพิการยังขาด

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพ และคนอายุ ๖ ปีขึ้นไปไม่ได้ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๓ วันๆ ละ ๓๐ นาที เนื่องจากครัวเรือนมีผู้สูงอายุและผู้พิการ

การแก้ไขปัญหาลำเภอเฉลิมพระเกียรติได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ โครงการส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาอย่างเหมาะสม โครงการส่งเสริมการตรวจสุขภาพ โครงการส่งเสริมการออกกำลังกายให้เหมาะสมตามวัย โครงการ “ปิ่น ปิ่น สุข คนอำเภอเฉลิมพระเกียรติไม่ทิ้งกัน” ดำเนินกิจกรรม โดยเจ้าหน้าที่ รพสต., อสม. และพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงพื้นที่ให้ความรู้และมอบแผ่นพับเกี่ยวกับการใช้ยา ให้กับครัวเรือน จัดกิจกรรมออกกำลังกาย ลงพื้นที่ส่งเสริมการออกกำลังกายในครัวเรือนให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ โดย เป็นการบูรณาการร่วมกันระหว่าง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อาสาสมัครสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มิติความเป็นอยู่ มีจำนวน ๗ ครัวเรือน พบสภาพปัญหา ๙ ปัญหา ให้ความช่วยเหลือคิดเป็นมูลค่า ๒,๑๐๐ บาท ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร และรับจ้างทั่วไป พบว่าประสบปัญหาครัวเรือนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคไม่เพียงพอตลอดปี ครัวเรือนมีการจัดบ้านเรือนไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่สะอาด และถูกสุขลักษณะ

การแก้ไขปัญหาลำเภอเฉลิมพระเกียรติได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ โครงการ “ปิ่น ปิ่น สุข คนอำเภอเฉลิมพระเกียรติไม่ทิ้งกัน” ลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน มอบถุงยังชีพสำรวจสภาพบ้านเรือน ให้คำแนะนำให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ โดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) โครงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการจัดบ้านเรือนให้สะอาด โดยหน่วยงานสาธารณสุข อสม. และทีมพี่เลี้ยง การส่งเสริมสนับสนุนน้ำดื่ม น้ำใช้ ให้เพียงพอตลอดปีโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเป็นการบูรณาการร่วมกันระหว่าง คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ(พชอ.) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล(รพสต) อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทีมพี่เลี้ยง

มิติการศึกษา มีจำนวน ๙ ครัวเรือน พบสภาพปัญหา ๙ ปัญหา ให้ความช่วยเหลือคิดเป็นมูลค่า ๑,๘๐๐ บาท ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพและรับจ้างทั่วไป พบว่าประสบปัญหาเด็กเรียนจบชั้น ม.๓ ไม่ได้เรียนต่อชั้น ม.๔จำนวน ๒ ราย เนื่องจากเด็กยังไม่พร้อม และคนอายุ ๑๕-๕๕ ปี อ่านเขียนภาษาไทยและคิดเลขอย่างง่ายไม่ได้ จำนวน ๗ ราย และคนอายุ ๑๕-๕๕ ปี อ่านเขียนภาษาไทยและคิดเลขอย่างง่ายไม่ได้ เนื่องจากเป็นผู้พิการทางสมองและทางการมองเห็น

การแก้ไขปัญหาลำเภอเฉลิมพระเกียรติได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการให้ความช่วยเหลือโดยมอบหมายศูนย์การศึกษาชนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเฉลิมพระเกียรติประสานงานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอและทีมพี่เลี้ยงลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน พูดคุย สอบถามให้คำแนะนำการสมัครเรียนต่อ กศน. และจัดทำโครงการสนับสนุนการเรียนรู้ ฝึกทักษะการอ่าน การเขียนและคิดเลขอย่างง่ายด้วยตนเอง มอบชุดการเรียนรู้ฝึกทักษะการอ่าน การเขียนและการคิดเลขอย่างง่าย ด้วยตัวเองให้กับครัวเรือน และผลจากการลงพื้นที่ทำให้เด็กจบ ม.๓ ได้เข้าศึกษาต่อชั้น ม.๔ เป็นที่เรียบร้อยโดยเป็นการบูรณาการร่วมกันระหว่าง ศูนย์การนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเฉลิมพระเกียรติร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และทีมพี่เลี้ยง

มิติรายได้ มีจำนวน ๑๖๘ ครัวเรือน พบสภาพปัญหา ๒๒๒ ปัญหา ให้ความช่วยเหลือคิดเป็นมูลค่า ๘๔,๐๐๐ บาท ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรและรับจ้างทั่วไป พบปัญหา คนอายุ ๑๕-๕๕ ปี ไม่มีอาชีพและรายได้ เนื่องจากเป็นแม่บ้านเลี้ยงลูก เลี้ยงหลานอยู่กับบ้านไม่ได้ออกไปทำงานนอกบ้าน คนอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปไม่มีอาชีพและรายได้ เนื่องจากเป็นผู้ชรา ผู้พิการ ไม่สามารถทำงานหนักได้และออกไปประกอบอาชีพไม่ได้ ปัญหารายได้เฉลี่ยของคนในครัวเรือน (๓๘,๐๐๐/บาท/คน/ปี) ต่ำกว่า ๓๘,๐๐๐ บาท เนื่องจากครัวเรือน

ที่ตกเกณฑ์มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง มีเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ มีสมาชิกในครัวเรือนหลายคนและมีรายได้หลักจากคนเพียงคนเดียว

การแก้ไขปัญหาอำเภอเฉลิมพระเกียรติได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ โครงการ “ปิ่น ปัน สุข คนอำเภอเฉลิมพระเกียรติไม่ทิ้งกัน” ลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน มอบทุนประกอบอาชีพ มอบถุงยังชีพ สำรวจสภาพบ้านเรือน โดย คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) การส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และสำนักงานเกษตรอำเภอ โครงการส่งเสริมอาชีพให้กับครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ มอบวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ มอบทุนประกอบอาชีพ มอบถุงยังชีพ ประสานหน่วยงานเอกชนเพื่อหาทุน จัดหางานให้กับครัวเรือนเป้าหมาย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการบูรณาการร่วมกัน ระหว่าง คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ(พชอ.) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทีมพี่เลี้ยง

มิติอื่นๆ มีจำนวน ๑๖ ครัวเรือน พบสภาพปัญหา ๒ ปัญหา ให้ความช่วยเหลือคิดเป็นมูลค่า ๓,๐๐๐ บาท ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป พบว่าประสบปัญหาคนในครัวเรือนดื่มสุราและสูบบุหรี่เนื่องจากยังมีความเชื่อที่ผิดๆ ขาดความตระหนักในพิษภัยของสุราและบุหรี่

การแก้ไขปัญหาอำเภอเฉลิมพระเกียรติได้มอบหมายให้ หน่วยงานสาธารณสุข จัดทำโครงการให้ความรู้เรื่องการลด ละเลิกบุหรืกับสุรา โดยให้เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และอาสาสมัครสาธารณสุขลงพื้นที่ให้ความรู้ พูดคุยปรับทัศนคติ แจกแผ่นพับ ให้กับครัวเรือนเป้าหมาย คณะสงฆ์อำเภอเฉลิมพระเกียรติได้จัดกิจกรรมเลิกบุหรื ณ วัดโนนหมั่น ให้กับผู้ที่สนใจเลิกบุหรื คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ได้จัดทำโครงการ ปิ่น ปัน สุข คนอำเภอเฉลิมพระเกียรติไม่ทิ้งกัน” ลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน พูดคุย ปรับทัศนคติ ส่งเสริมการออกกำลังกายโดยการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานสาธารณสุข คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต ระดับอำเภอ (พชอ.) คณะสงฆ์อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

๓. การดำเนินโครงการวิจัยแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำในจังหวัดนครราชสีมา ระยะที่ ๑ โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

จากการสำรวจและทวนสอบข้อมูลคนจนภายใต้โครงการวิจัยแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำในจังหวัดนครราชสีมา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีครัวเรือนยากจนทั้งหมด จำนวน ๗๔๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖.๕๖ จากทั้งหมด ๑๑,๔๑๗ ครัวเรือน ในอำเภอ โดยมีสมาชิกในครัวเรือนยากจน จำนวน ๒,๘๒๔ คน (เฉลี่ย ๓ คนต่อครัวเรือน)

ผลการวิเคราะห์ทุนฐานดำรงชีพใน SLF จำนวน ๕ ทุน ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ พบว่า

- ๑) ทุนมนุษย์ ค่าเฉลี่ย ๒.๐๑
- ๒) ทุนกายภาพ ค่าเฉลี่ย ๒.๘๗
- ๓) ทุนเศรษฐกิจ ค่าเฉลี่ย ๒.๐๓
- ๔) ทุนธรรมชาติ ค่าเฉลี่ย ๒.๕๔
- ๕) ทุนทางสังคม ค่าเฉลี่ย ๑.๙๖

เมื่อพิจารณาตามประเภทของกลุ่มครัวเรือนยากจน ๔ กลุ่มจำแนกตามทุน ๕ ด้าน พบว่า

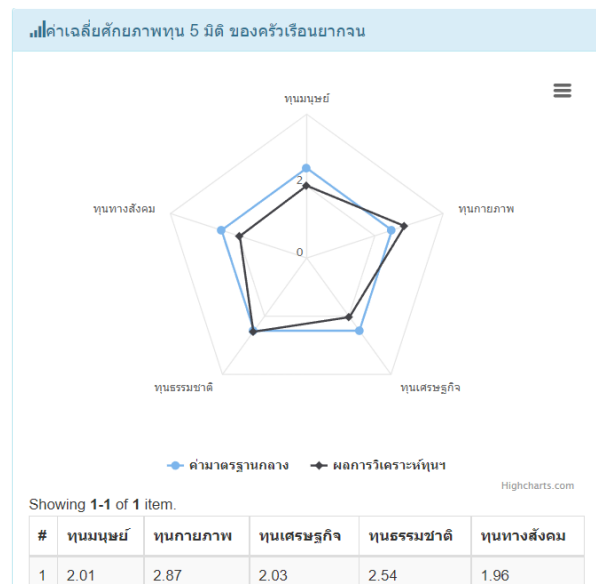
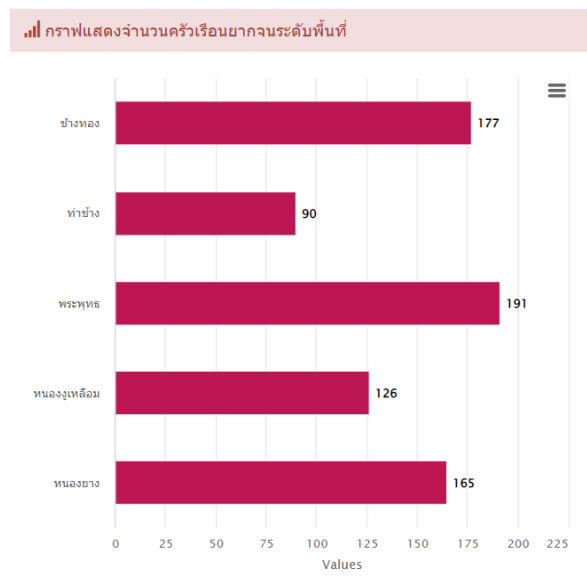
๑) ทุนมนุษย์ ครัวเรือนยากจนเป้าหมายส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ ๒ อยู่ยาก (๖๓๐ ครัวเรือน) รองลงมาอยู่ในกลุ่มที่ ๑ อยู่ลำบาก (๙๒ ครัวเรือน)

๒) ทุนกายภาพ ครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ ๓ อยู่พอได้ (๖๖๓ ครัวเรือน) รองลงมาคืออยู่ในกลุ่มที่ ๒ อยู่ยาก (๖๗ ครัวเรือน)

๓) ทุนเศรษฐกิจ ครั้วเรือนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ ๒ อยู่ยาก (๕๕๙ ครั้วเรือน) รองลงมาอยู่ในกลุ่มที่ ๑ อยู่ลำบาก (๑๓๑ ครั้วเรือน)

๔) ทุนธรรมชาติ ครั้วเรือนอยู่ใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ ๒ อยู่ยาก (๓๙๑ ครั้วเรือน) รองลงมาอยู่ในกลุ่มที่ ๓ อยู่พอได้ (๓๑๒ ครั้วเรือน)

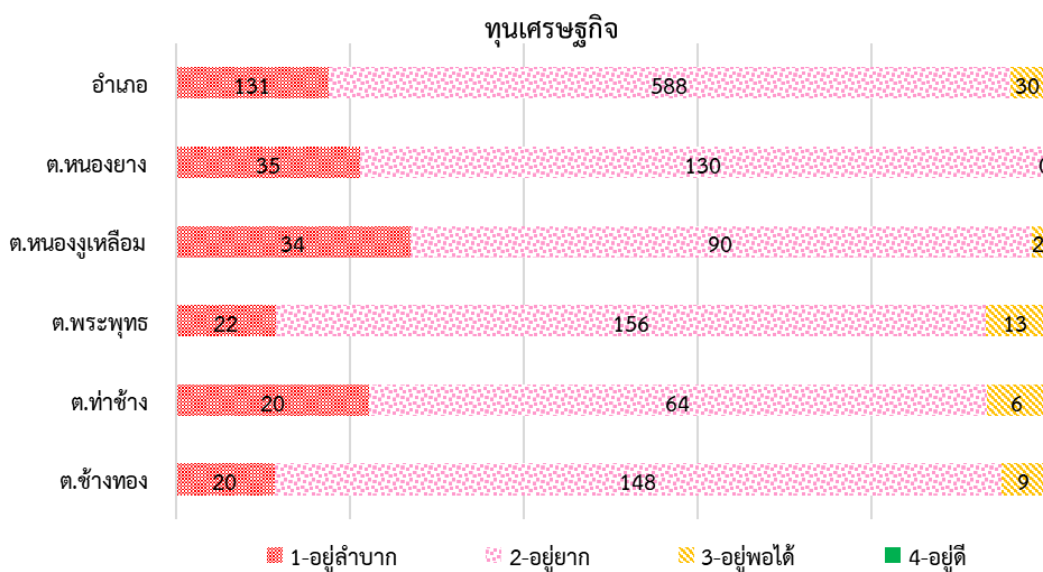
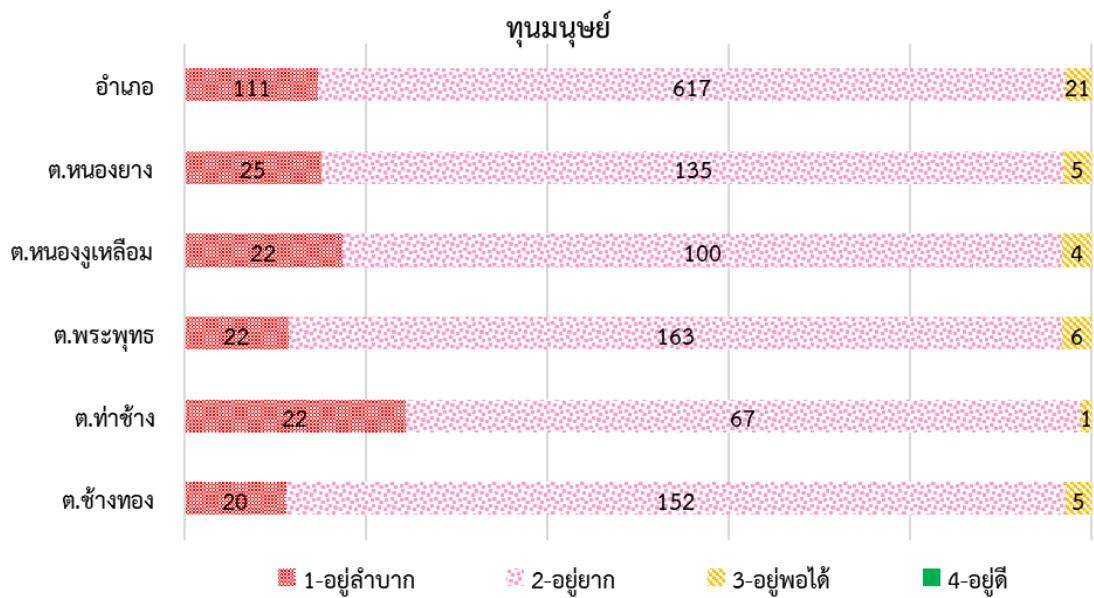
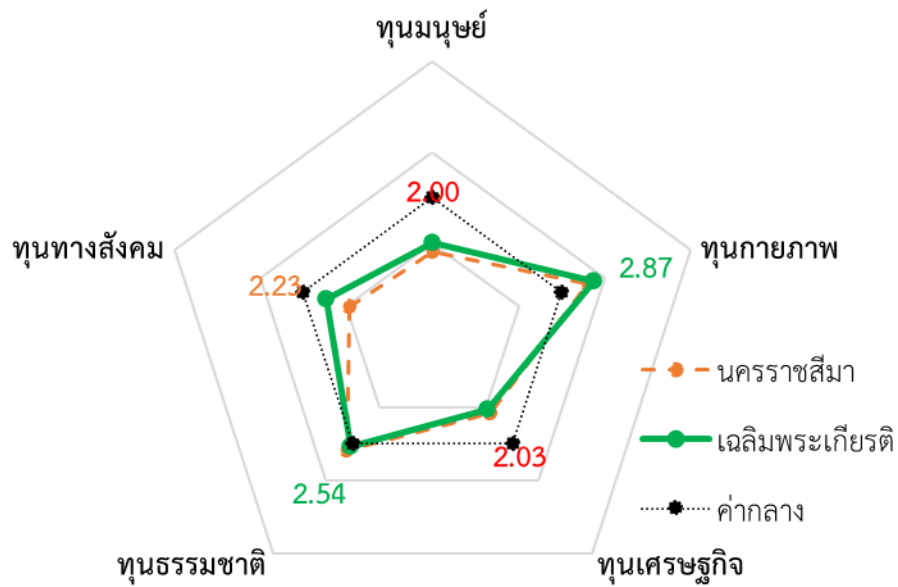
๕) ทุนทางสังคม ครั้วเรือนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ ๒ อยู่ยาก (๕๓๒ ครั้วเรือน) รองลงมาอยู่ในกลุ่มที่ ๑ อยู่ลำบาก (๒๐๑ ครั้วเรือน)

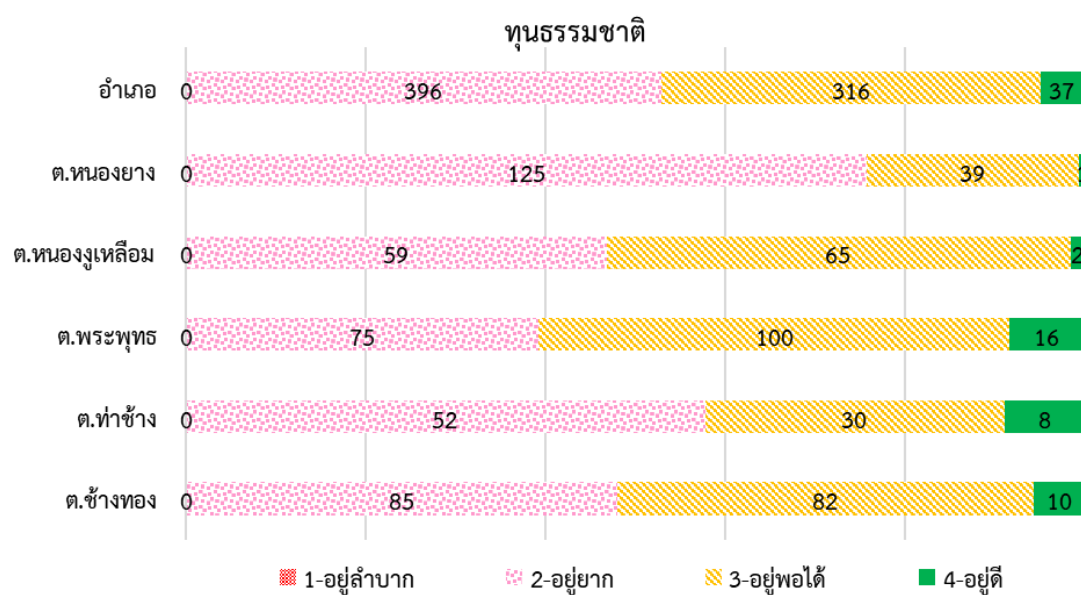
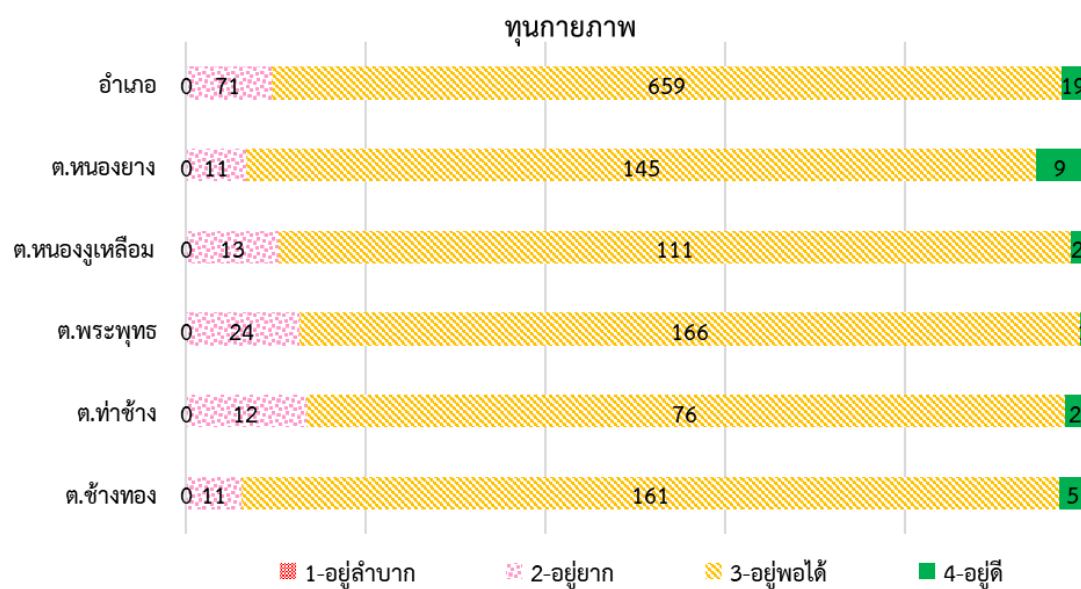
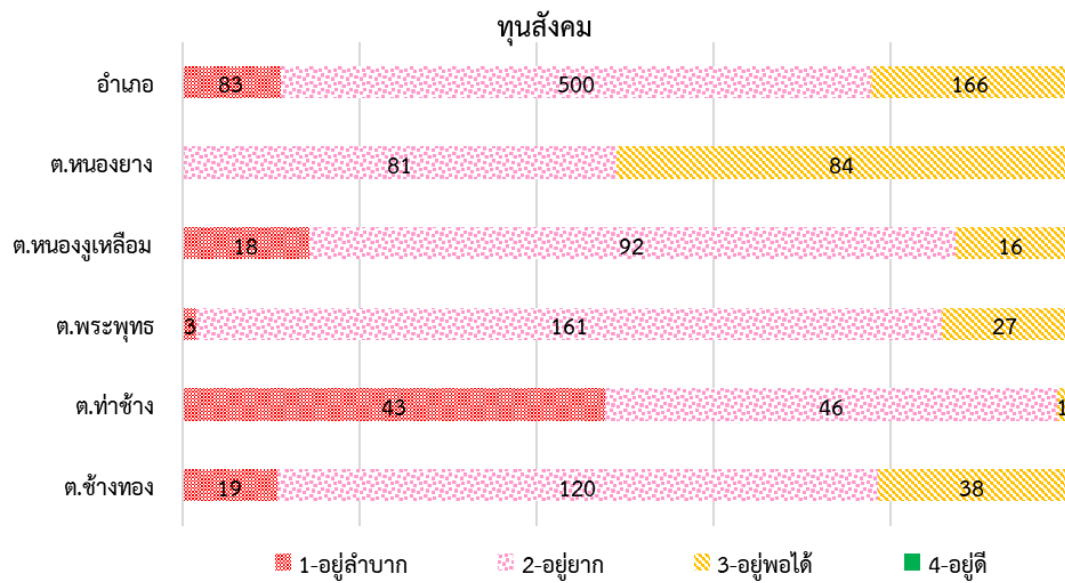


ทุน 5 ด้าน	กลุ่มที่ 1 อยู่ลำบาก	กลุ่มที่ 2 อยู่ยาก	กลุ่มที่ 3 อยู่พอได้	กลุ่มที่ 4 อยู่ดี
ทุนมนุษย์	92	630	27	0
ทุนกายภาพ	0	67	663	19
ทุนเศรษฐกิจ	131	559	59	0
ทุนธรรมชาติ	0	391	312	46
ทุนทางสังคม	201	532	16	0

ศักยภาพทุน ๕ มิติ ของครั้วเรือนยากจน รายตำบล

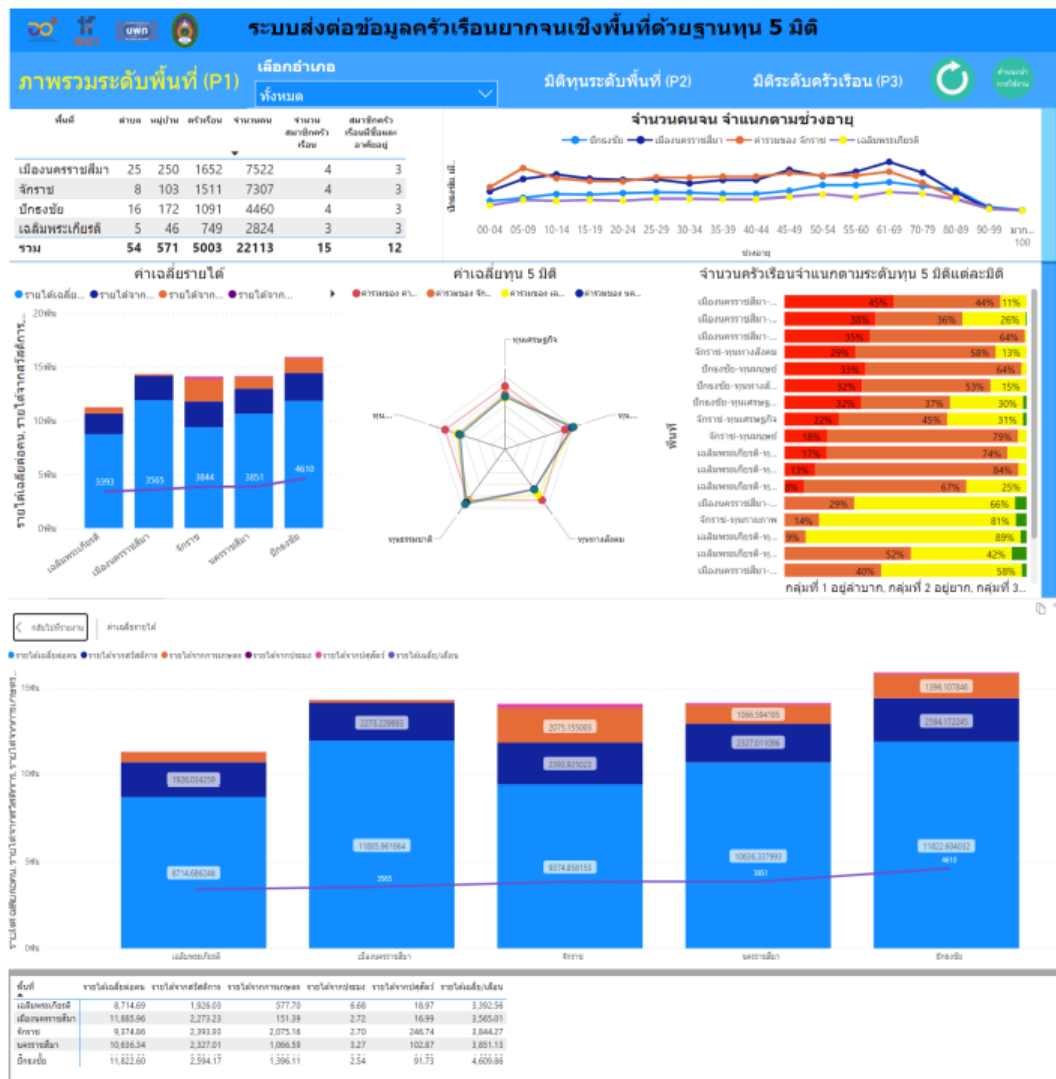
จากการวิเคราะห์ทุน ๕ มิติ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนกายภาพ ทุนเศรษฐกิจ ทุนธรรมชาติ และทุนสังคม ของครั้วเรือนยากจนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งแบ่งเป็น ๔ ระดับ คือ ๑) ระดับ ๑ อยู่ลำบาก ๒) ระดับ ๒ อยู่ยาก ๓) ระดับ ๓ อยู่พอได้ และ ๔) ระดับ ๔ อยู่ดี โดยมีค่าเฉลี่ยทุนทั้ง ๕ มิติ ดังแผนภูมิต่อไปนี้





ทั้งนี้ มาตรการให้ความช่วยเหลือภายใต้โครงการวิจัยในระยะที่ ๑ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมาโดยคณะผู้วิจัย ได้มีการส่งต่อความช่วยเหลือคร้วเรือนยากจน ๓ ระบบ ดังนี้

๑) ระบบการส่งต่อข้อมูลครัวเรือนยากจนไปให้กับศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดนครราชสีมา (ศจพ.นม.)



ระบบส่งต่อข้อมูลเพื่อช่วยเหลือครัวเรือนยากจนที่ไม่เป็นไปตามตัวชี้วัด จปฐ และเกณฑ์ TPMAP			
ความเป็นอยู่	การศึกษา	รายได้	การเข้าถึงบริการรัฐ
ตัวชี้วัดที่ 8 (สถานภาพครัวเรือน)	ตัวชี้วัดที่ 15 (เด็ก 3-5 ปี ไม่ได้เรียนหรือก่อนเรียน)	ตัวชี้วัดที่ 20 (อายุ 15-59 ปี ไม่มีอาชีพ/รายได้)	ตัวชี้วัดที่ 28 (ผู้สูงอายุไม่ได้ใช้บริการหรือได้รับไม่สอดคล้องเกณฑ์)
ตัวชี้วัดที่ 9 (ขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค)	ตัวชี้วัดที่ 16 (เด็ก 3-5 ปี ไม่ได้ศึกษาดังเดิม)	ตัวชี้วัดที่ 21 (อายุมากกว่า 60 ปี ไม่มีอาชีพ/รายได้)	ตัวชี้วัดที่ 29-30 (ผู้พิการพึ่งตนเองได้/ป่วยติดเตียง หรือพึ่งพาตนเองไม่ได้ ไม่ได้รับบริการ)
ตัวชี้วัดที่ 11 (บ้านรก ไม่เป็นระเบียบ)	ตัวชี้วัดที่ 17 (จน ม.3 ไม่ได้เรียนต่อ)	ตัวชี้วัดที่ 22 (ครัวเรือนรายได้เฉลี่ยต่อคนน้อยกว่า 30,000 บาท/ปี)	ตัวชี้วัดที่ 30 (ครัวเรือนไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรม)
ตัวชี้วัดที่ 19 (อายุ 15-59 ปี อ่าน เขียน ไทยไม่ได)	ตัวชี้วัดที่ 23 (ครัวเรือนไม่มีการออม)		

อำเภอเมืองนครราชสีมา 340 คน				อำเภोजักราช 255 คน				อำเภอบึงขัง 143 คน				อำเภอเฉลิมพระเกียรติ 135 คน			
ตำบล	จำนวน (คน)	ตำบล	จำนวน (คน)	ตำบล	จำนวน (คน)	ตำบล	จำนวน (คน)	ตำบล	จำนวน (คน)	ตำบล	จำนวน (คน)	ตำบล	จำนวน (คน)	ตำบล	จำนวน (คน)
โคกสูง	23	ทับโค่น	12	เกษมทรัพย์	6	ช้างทอง	13								
โพธิ์กลาง	4	คลองเมือง	16	เมืองปัก	5	ท่าช้าง	22								
โนนเมือง	45	หนองกลาง	22	โคกไทย	11	พรพุทธ	59								
ไชยมงคล	14	หนองหลวง	28	จัว	13	หนองงูเห่า	18								
จอหอ	11	หนองขาม	30	ดอน	6	หนองยาง	23								
ตลาด	15	จักราช	36	ดงขาม	9										

HC	บ้านเลขที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	สถานบ้าน
3001-002561-8	83	หนองคัน	จอหอ	เมืองนครราชสีมา	อาศัยอยู่บ้าน
3001-004065-0	32	กระโดน	จอหอ	เมืองนครราชสีมา	อาศัยอยู่บ้าน
3001-004098-6	65	กระโดน	จอหอ	เมืองนครราชสีมา	อาศัยอยู่บ้าน
3001-010002-4	2	ท่าช้าง	หนองกระโดน	เมืองนครราชสีมา	อาศัยอยู่บ้าน
3001-013377-1	23	หนองหญ้าขาว	หนองกระโดน	เมืองนครราชสีมา	อาศัยอยู่บ้าน
3001-013784-0	61	หนองตะกวด	หนองกระโดน	เมืองนครราชสีมา	อาศัยอยู่บ้าน
3001-016517-7	12	โนนสูง	โนนสูง	เมืองนครราชสีมา	อาศัยอยู่บ้าน
3001-017532-6	19	โนนสูง	โนนสูง	เมืองนครราชสีมา	อาศัยอยู่บ้าน
3001-018217-9	54	ลำไทร	พุดซา	เมืองนครราชสีมา	อาศัยอยู่บ้าน

๒) ระบบการส่งต่อข้อมูลครัวเรือนยากจนให้กับสำนักงานพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ตำบลบ้านมั่นคง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาการช่วยเหลือด้านที่พักอาศัยให้กับครัวเรือนยากจน จำนวน ๓๔ ครัวเรือน โดยมีการคัดกรองข้อมูลที่อยู่ในระบบฐานข้อมูล PPP connext โดยเฉพาะกลุ่มที่ไม่มีบ้านพักอาศัยเป็นของตนเอง/เช่าบ้านอยู่

๓) ระบบการส่งต่อสู่ระบบ OM โดยมีการดำเนินงานภายใต้ชื่อ “โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยระดับครัวเรือน จังหวัดนครราชสีมา”

สำหรับการพัฒนาโมเดลแก๊จน (OM) ภายใต้โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยระดับครัวเรือน โดยมีการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการกลุ่ม นวัตกรรมจัดการแปลงรวม และนวัตกรรมเครือข่าย การจัดจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ลดรายจ่ายให้กับครัวเรือนยากจนในพื้นที่ตำบลพระพุทธร จำนวน ๖๐ ครัวเรือน มีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยมหาวิทยาลัยมอบเงินทุนตั้งต้นสำหรับกลุ่ม จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยมีการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U๒T) ระยะที่ ๑ และ ๒ ในพื้นที่ตำบลท่าช้าง หนองยาง และหนองงูเห่า และการดำเนินโครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ครอบคลุมพื้นที่ทุกตำบลในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาด้านการสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับชุมชน

๔. การจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แกนนำในพื้นที่และตัวแทน ครัวเรือนยากจนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๕

คณะผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมสนทนากลุ่มแกนนำในพื้นที่และตัวแทนครัวเรือนยากจนของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ในวันอังคาร ที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมอำเภอเฉลิมพระเกียรติ เพื่อสอบถามและประเมินสถานการณ์ความยากจน และมาตรการช่วยเหลือในพื้นที่ พบว่า ในระยะ ๑-๒ ปี ที่ผ่านมาพัฒนาชุมชนอำเภอมีการทวนสอบข้อมูลคนจนตาม จปฐ. ทุกปี และมีการแก้ไขปัญหาตามสภาพความยากจน โดยการบริจาคสิ่งของ การมอบเงินช่วยเหลือ การซ่อมแซมที่พักอาศัย การอบรมสร้างอาชีพ ฯลฯ ซึ่งทำให้บางครัวเรือนสามารถผ่านเกณฑ์รายได้ขั้นต่ำแล้ว

อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งอำเภอ อบต. เทศบาล หรือหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่
 อยากให้มหาวิทยาลัยเข้าไปร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา/แก้ไขปัญหาความยากจน ทั้งนี้ อำเภออยากให้ใช้ข้อมูล
 คนจนที่เป็นชุดเดียวกัน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและสามารถช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างแม่นยำตรงเป้า



๕. การประชุมภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาคาความยากจนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕

คณะผู้วิจัยได้จัดประชุมภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาคาความยากจนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ในวันจันทร์ ที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ท้องถิ่น/ท้องที่ หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ผู้ประกอบการ ผู้แทนคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาคาความยากจนอำเภอ ทีมอาจารย์นักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และแกนนำผู้ประสานงานครัวเรือนยากในของตำบล ทั้ง ๕ ตำบล เพื่อทวนสอบสถานการณ์และมาตรการแก้ไขปัญหาคาความยากจนในพื้นที่ ซึ่งพบว่า ครัวเรือนยากจนบางส่วนที่ตกเกณฑ์จะตกในมิติสุขภาพ ที่อยู่อาศัย และรายได้ ซึ่งมีมิติด้านความเป็นอยู่หรือที่อยู่อาศัย มีการดำเนินการแก้ไขได้ช่วยเหลือโดยสภาองค์กรชุมชนเป็นหลัก ในการปรับปรุงซ่อมแซมที่อยู่อาศัย

สำหรับในมิติสุขภาพแก้ไขก่อนข้างยาก ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มติดสุรา บุหรี่ รวมถึงผู้ป่วยติดเตียง เป็นต้น อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สาธารณสุขอำเภอ รพ.สต. ดำเนินช่วยเหลือให้ได้รับสวัสดิการต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันไม่ให้มีคนกลุ่มนี้เพิ่มขึ้น มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพการออกกำลังกาย รณรงค์ เป็นต้น

ส่วนครัวเรือนยากจนในมิติรายได้ ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้ป่วย และผู้สูงอายุที่ทำมาหากินลำบาก รวมถึงผู้ที่ขาดองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ แต่พัฒนาชุมชน รวมทั้งเกษตรอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ได้มีการเข้าไปพัฒนาอยู่เป็นระยะ





ส่วนที่ ๓

ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ระดับชาติ

เพื่อให้การจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาคความยากจนของอำเภอนเฉลิมพระเกียรติมีความสอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาของแผนระดับต่างๆ รวมถึงยุทธศาสตร์ ระยะ ๒๐ ปี คณะผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิเคราะห์ ทบทวนแผนระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

๓.๑ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่จะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ ในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศได้รับการพัฒนายกระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนากลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง มีวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สามารถ “รู้ รับ ปรับ ใช้” เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐาน ระบบสวัสดิการ และกระบวนการยุติธรรม ได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐโดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย เอกราชอธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือเทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคาม และภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชนประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด

๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการได้แก่

(๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่น ทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่นๆ มาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่

(๒) “ปรับปรุงจูน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่างๆ ทั้งโครงข่าย ระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต

(๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพ ของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงปรับปรุงแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคตบนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปรุงจูน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มีธรรมาภิบาล อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้องมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาที่สามและอนุรักษภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูงเป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมพลังของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำ เพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการพัฒนาตนเอง และการเตรียมความพร้อม ของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศ อย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐมายึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงาน ที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรม

การทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้างเชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมั่งคั่ง และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๖๓)

สรุปได้ว่า ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี จะยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่จะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศได้รับการพัฒนาระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนากลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง มีวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สามารถ “รู้ รับ ปรับใช้” เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานระบบสวัสดิการ และกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง

๓.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ต่อไป ซึ่งได้คำนึงถึงประเด็นร่วมหรือประเด็นตัดข้ามยุทธศาสตร์และการประสานเชื่อมโยงเป้าหมายของแต่ละแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้มีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติจะประกอบด้วย สถานการณ์และแนวโน้มที่เกี่ยวข้องของแผนแม่บท เป้าหมายและตัวชี้วัดในการดำเนินการซึ่งแบ่งช่วงเวลาออกเป็น ๔ ช่วง ช่วงละ ๕ ปี รวมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนา และแผนงาน/โครงการที่สำคัญของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติว่า “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคมนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีจำนวน ๒๓ ฉบับ ประกอบด้วย (๑) ความมั่นคง (๒) การต่างประเทศ (๓) การเกษตร (๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (๕) การท่องเที่ยว (๖) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยุคใหม่ (๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม (๑๑) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (๑๔) ศักยภาพการกีฬา

(๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ในปี ๒๕๘๐ ซึ่งประเทศและประชาชนทุกกลุ่มวัยจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

๑) วัยครรภ์มารดาถึงปฐมวัย เด็กและมารดาทุกคนจะได้รับการดูแลตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการโภชนาการ และสมวัย ผ่านระบบบริการสาธารณสุขที่มีกระจายครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาคอย่างทั่วถึงด้วยบริการและเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย และมีคุณภาพ เด็กจะเกิดมาท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ปลอดภัย สงบสุข เติบโตในสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่ดี มีทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็นต่อการเติบโตได้รับการเลี้ยงดูจากทั้งพ่อและแม่ของเด็กที่จะมีเวลาให้กับลูกของตนมากขึ้น พร้อมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเลี้ยงดูและศูนย์เด็กเล็กที่พ่อแม่ทุกคนสามารถเข้าถึง มีคุณภาพและเอื้อต่อการเลี้ยงดูเด็กให้เติบโตได้อย่างดี มีทักษะ สุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดีพร้อมมีพัฒนาการสมวัย

๒) วัยประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นช่วงการศึกษาภาคบังคับ จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะหลักที่จำเป็นต่อผู้เรียน มีดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติที่สามารถขยายความรู้และวิธีการเรียนรู้ไปสู่โรงเรียน นักเรียนและครูที่ครอบคลุมทั่วประเทศ รวมทั้งผู้เรียนในพื้นที่ห่างไกล และขาดแคลนทุนทรัพย์จะได้รับการโอกาสศึกษาที่เท่าเทียมและทั่วถึงในทุกๆ พื้นที่ เพื่อให้นักเรียนได้รับการปูพื้นฐานความพร้อมทั้งกาย ใจ และปัญญาให้พร้อมรองรับการพัฒนาของช่วงวัยต่อไป และได้รับการปลูกฝังวัฒนธรรมการใช้ชีวิตในสังคมที่ดี ให้เป็นคนดี มีจิตสาธารณะมีความมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีวินัย พร้อมเติบโตเป็นคนที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป

๓) วัยรุ่น นักศึกษา จะได้รับการเรียนรู้ให้มีทักษะและองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ อย่างมีคุณภาพ ได้รับการพัฒนายุทธศาสตร์ คุณธรรม จริยธรรม ตระหนักถึงความสำคัญของการมีสุขภาวะที่ดี ได้รับความรู้และการพัฒนาสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการภาคการผลิตของประเทศ สร้างผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาประเทศไทยสู่ประเทศพัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรม และเทคโนโลยีแห่งอนาคตผ่านสถาบันศึกษายุคใหม่ทำหน้าที่ให้ความรู้ ส่งเสริม สนับสนุน ความรู้ในทางวิชาการที่สามารถใช้องค์ความรู้ทางวิชาการในการวิจัยและสร้างสรรค์นวัตกรรมในด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และใส่ใจศิลปะวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แสดงถึงอัตลักษณ์ความเป็นไทยที่สอดคล้อง กับการพัฒนาประเทศสู่การสร้างความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศที่ทัดเทียมกับนานาประเทศทั่วโลก

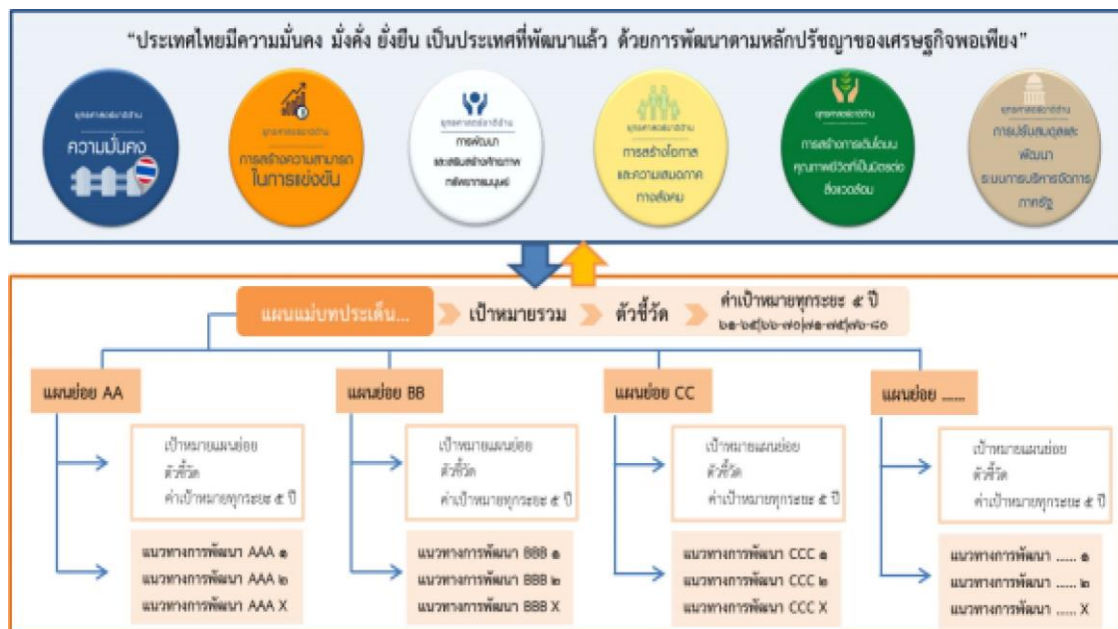
๔) วัยทำงาน จะได้รับการพัฒนาศักยภาพที่จำเป็นต่อการทำงานและการใช้ชีวิตอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นคนไทยที่มีทักษะสูง มีองค์ความรู้ฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานในทุกสายอาชีพทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมทั้งจะได้รับการสนับสนุนให้มีช่องทางหารายได้ที่หลากหลายขึ้น เพื่อสร้างความมั่นคงทางรายได้ อาทิ ธุรกิจสตาร์ทอัพที่กำลังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะสามารถเป็นช่องทางธุรกิจที่ขยายวงกว้างไปยังต่างประเทศ มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ขณะเดียวกันจะได้รับประโยชน์จากการกระจายความเจริญ ที่จะไปสู่ทุกภูมิภาคของประเทศในอนาคต ส่งผลให้ประชากรวัยทำงานสามารถทำงานได้ในภูมิสำเนาของตนเอง มีโอกาสได้อยู่ใกล้ชิดกับครอบครัว ทำให้อารมณ์ดีมีความสุขเพิ่มมากขึ้น โดยที่แต่ละพื้นที่/ภูมิภาคจะได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพ ทั้งในภาคอุตสาหกรรมบริการและท่องเที่ยว และภาคเกษตร มีโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องที่เอื้อและอำนวยความสะดวกต่อการใช้ชีวิตและการทำงาน

๕) วัยสูงอายุจะได้รับการดูแลทั้งด้านสุขภาพ การดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัยของผู้สูงอายุ ทั้งผู้สูงอายุวัยต้นอายุ ผู้สูงอายุวัยกลางอายุ และผู้สูงอายุวัยปลาย มีอุปกรณ์ที่ได้รับการพัฒนาให้มีความทันสมัย มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ได้รับการบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ และคุณภาพ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร และเรื่องอำนวยความสะดวกการดำเนินชีวิต ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีส่วนร่วมทางสังคม มีสุขภาพกายและใจที่ดี และเป็นแรงพลังในการช่วยขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๒๓ ฉบับ เป็นการกำหนดประเด็นในลักษณะที่มีความบูรณาการ และเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่เกี่ยวข้อง และประเด็นการพัฒนาจะมีความซ้ำซ้อนกันระหว่างแผนแม่บทฯ เพื่อให้ส่วนราชการ สามารถนำแผนแม่บทฯ ไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและป้องกันการเกิดความสับสน โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ ๒ ที่มีความสำคัญในการเป็นแนวทางการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์และถ่ายทอดไปสู่แนวทางในการปฏิบัติในแผนระดับที่ ๓ ของหน่วยงาน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๒๓ ฉบับ จึงมีการกำหนดองค์ประกอบของแผนตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ที่ต้องมีการระบุแนวทางการพัฒนา และการดำเนินแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ที่ต้องสามารถสะท้อนผลลัพธ์ของเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรม โครงสร้างของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๒๓ ฉบับ มีองค์ประกอบหลัก ๒ ส่วน ได้แก่

(๑) ประเด็นแผนแม่บท ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในระดับประเด็น เพื่อใช้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานในระดับผลลัพธ์ชั้นกลาง

(๒) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ ประกอบด้วย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในระดับ เพื่อใช้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานในระดับผลลัพธ์ขั้นต้น ดังนี้



ภาพ แสดงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ที่มา : สรุปสาระสำคัญแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

สรุปได้ว่า แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีเป้าหมายพัฒนา “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรมฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคมนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม”

๓.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศก่อนที่จะมีการประกาศใช้ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้อาศัยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแผนหลัก เพื่อเป็นกรอบในการวางแผนปฏิบัติราชการและแผนในระดับปฏิบัติต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในอดีตที่ผ่านมาจึงมีลักษณะครอบคลุมประเด็นการพัฒนาประเทศในทุกมิติอย่างรอบด้าน (Comprehensive Plan) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทุกระดับสามารถเชื่อมโยงภารกิจและดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติราชการและค่าของงบประมาณให้เชื่อมโยงสนับสนุนเป้าหมายของแผนฯ การพัฒนาประเทศภายใต้กรอบแผนพัฒนาฯ ที่ผ่านมาจึงให้ความสำคัญกับมิติการพัฒนาประเทศทุกด้านอย่างเท่าเทียมและสมดุลกัน โดยจุดเน้นของแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนามุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายของมิติการพัฒนาแต่ละด้านเป็นหลัก เพื่อมุ่งหมายให้การบรรลุผลตามเป้าหมายของแผนพัฒนาแต่ละมิติในท้ายที่สุดจะบูรณาการผลรวมที่เกิดขึ้นและทำให้ประเทศบรรลุเป้าหมายในภาพใหญ่ภายใต้แผนฯ ที่กำหนดขึ้นได้



ภาพแสดงรวมความเชื่อมโยงของแผน ๓ ระดับ
ที่มา : สศช. (๒๕๖๒)

อย่างไรก็ดี นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นมา รูปแบบการจัดทำแผนเพื่อวางกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศได้มีการปรับเปลี่ยนไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยมาตรา ๖๕ ภายใต้หมวดแนวนโยบายแห่งรัฐ ได้กำหนดให้รัฐจึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ ๒ และ ๓ ตลอดจนการจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็น

พลังผลักดันร่วมกันไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้การถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบนั้น ยุทธศาสตร์ชาติซึ่งเป็นแผนระดับที่ ๑ ซึ่งประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์การพัฒนา จะทำหน้าที่เป็นกรอบทิศทางในภาพใหญ่ที่ครอบคลุมทิศทางการพัฒนาประเทศในการที่จะสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ด้วยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยมีแผนระดับที่ ๒ เป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทำหน้าที่กำหนดประเด็นการพัฒนาที่มีความบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้องร่วมกับแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งทำหน้าที่เป็นแผนที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยน แก้ไขปัญหา อุปสรรคเร่งด่วนเชิง โครงสร้าง กลไก หรือกฎระเบียบ เพื่อให้รากฐานการพัฒนาที่มีความเหมาะสมกับบริบทประเทศ ในขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะทำหน้าที่เป็นแผนช่วยระบุทิศทางการพัฒนาที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการในระยะ ๕ ปี ของแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยคำนึงถึงพลวัตและเงื่อนไขการพัฒนาที่ประเทศเผชิญอยู่ เพื่อเป็นแนวทางให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องปรับจุดเน้นการดำเนินงานมุ่งสู่การเสริมสร้างความสามารถของประเทศให้สอดคล้อง ปรับตัวเข้ากับกับพลวัตและเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการระบุทิศทางการพัฒนาที่มีความชัดเจนจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศตั้งแต่ระดับทิศทางโครงสร้าง นโยบาย ตลอดจนการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติมีความเชื่อมโยงกันในทุกระดับและจะเป็นกำลังในการขับเคลื่อนประเทศสู่การบรรลุเป้าหมายระยะยาว และมีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นแผนหลักที่เป็นกรอบหรือทิศทางในการดำเนินการป้องกัน แจ่งเตือน แก้ไข หรือระงับยับยั้งภัยคุกคามทุกรูปแบบเพื่ออารังไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติที่มีความครอบคลุมมิติและประเด็นการพัฒนา ของประเทศอย่างรอบด้าน โดยแผนระดับที่ ๒ ทั้ง ๔ แผนข้างต้นจะเป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่างๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติในแผนระดับที่ ๓ ซึ่งเป็นแผนเชิงปฏิบัติที่มีการระบุการดำเนินงาน/โครงการที่มีความชัดเจนตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐในการที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของแผนระดับที่ ๒ และยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันในทุกระดับของแผน

ดังนั้น เพื่อให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สามารถระบุทิศทางและประเด็นการพัฒนาที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งดำเนินการในระยะ ๕ ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีการระบุเป้าหมายของประเด็นการพัฒนาที่ต้องดำเนินการอย่างชัดเจน และสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งของประเทศและของโลกตลอดจนเชื่อมโยงและส่งเสริมแผนระดับที่ ๒ อื่นๆ ในระนาบเดียวกันให้สามารถทำหน้าที่เป็นกลไก สำคัญในการถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่างๆ ของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การดำเนินการ ในทางปฏิบัติภายใต้แผนระดับที่ ๓ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการสนับสนุนและบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องอาศัยการปรับกระบวนการทัศน์ในการวางกรอบเพื่อยกร่างแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ให้เป็นแผนที่มีความชัดเจนในการกำหนด ทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่ต้องการมุ่งเน้นและบรรลุภายในห้วงเวลาของแผน โดยแผนฯ ต้องสามารถชี้ชัดถึงเป้าหมายหลักที่ประเทศไทยต้องดำเนินการให้เกิดผล และเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายย่อยในมิติ ที่เกี่ยวข้องแต่ละด้านที่ต้องเร่งดำเนินการหรือต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เป้าหมายหลักบรรลุผล สามารถ ที่จะสนับสนุนให้ประเทศสามารถปรับปรุงจุดอ่อน ลดข้อจำกัดเดิมที่มีและพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับพลวัต และเงื่อนไขใหม่ของโลก เพื่อให้ประเทศไทยสามารถเติบโตต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงความไม่แน่นอน และความซับซ้อนที่มากขึ้นของโลกยุคใหม่ ทั้งนี้กระบวนการยกร่างแผนฯ ให้มีลักษณะเป็นแผนฯ ที่มีความชัดเจนในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนา ประเทศที่ต้องการ

มุ่งเน้นดังกล่าว มีกระบวนการศึกษาเริ่มต้นจากการสังเคราะห์ วิเคราะห์แนวโน้ม พร้อมทั้ง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น ทั้งภายในประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก เพื่อนำมาประกอบการประเมินความท้าทายและโอกาสในการพัฒนาประเทศไทยได้บริบทเงื่อนไข ข้อจำกัดที่ประเทศไทยต้องเผชิญ อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยพิจารณาองค์ประกอบของการ พัฒนาประเทศในมิติด้านต่างๆ ที่มีความเชื่อมโยงหรือเป็นองค์ประกอบของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ระบุไว้ ในยุทธศาสตร์ชาติอย่างรอบด้าน ก่อนนำไปสู่การกำหนดจุดเน้นเชิงเป้าหมายที่ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญ และมุ่งเน้นดำเนินงานให้บรรลุผล ในระยะของแผนฯ ๑๓ เพื่อให้ประเทศพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน และสามารถ บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างสัมฤทธิ์ผล (สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ, ๒๕๖๔)

สรุปได้ว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) มีเป้าหมายการพัฒนาจะมุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายของมิติการพัฒนาแต่ละด้านเป็นหลัก เพื่อมุ่งหมายให้การ บรรลุผลตามเป้าหมายของแผนพัฒนาแต่ละมิติในท้ายที่สุดจะบูรณาการผลรวมที่เกิดขึ้น และทำให้ประเทศบรรลุเป้าหมายในภาพใหญ่ภายใต้แผนพัฒนาที่กำหนดขึ้นได้

๓.๔ แผนพัฒนาภาค (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหาพื้นฐานด้านการขาดแคลนน้ำ ประสบอุทกภัยและภัยแล้งซ้ำซาก มีปัญหาด้านความยากจน และมีปัญหาภาวะทุพพลภาพ โภชนาการ แต่มีความพร้อมด้านสถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัย ดังนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” จำเป็นจะต้องแก้ไขปัญหาด้านพื้นฐานควบคู่ไปกับการพัฒนาการวิจัยเพื่อใช้ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของเศรษฐกิจภายในภาคให้มีการเจริญเติบโต ได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมทั้งการแสวงหาโอกาสการนำความรู้ ทุน เทคโนโลยีและนวัตกรรมจากภายนอก มาช่วยขับเคลื่อน โดยการใช้ประโยชน์จากโครงการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งขนาดใหญ่ ที่เชื่อมโยงภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับโครงข่ายระบบการคมนาคมขนส่ง และพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงและข้อตกลงกับประเทศ เพื่อนบ้านในกลุ่มอนุภูมิภาค กลุ่มแม่น้ำโขงที่กำลังมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมาเสริมสร้างกิจกรรมการพัฒนาใหม่ ๆ ให้แก่ภาคเพื่อให้มีอัตราการเติบโตที่สูงเพียงพอต่อการลดความเหลื่อมล้ำกับพื้นที่ส่วนอื่นๆ ของประเทศในระยะยาว

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

พัฒนาอีสานสู่มิติใหม่ให้เป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง”

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิต อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ แก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยเพื่อลด ความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ใช้โอกาสจากการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงพื้นที่

๓.๕ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๕ โดยสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategies Position)

- ๑) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตร พืชสมุนไพรและอาหารปลอดภัย ที่ได้มาตรฐาน
- ๒) เป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ระดับประเทศ
- ๓) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม เขื่อนเวินจัน การกีฬาที่มีชื่อเสียง
- ๔) เป็นประตูสู่อีสาน และเชื่อมโยงการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

พันธกิจ (Mission)

- ๑) การส่งเสริมการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม สินค้าเกษตร ที่ได้มาตรฐาน
- ๒) ส่งเสริมการผลิตสินค้าแปรรูปให้มีมาตรฐาน แบบครบวงจร
- ๓) ส่งเสริมการเรียนรู้สู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ ที่มีความเหมาะสมสำหรับการทำการเกษตรกรรม
- ๕) ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัยและได้มาตรฐาน พัฒนาสินค้าและบริการ ให้ได้รับความนิยมและบริหารจัดการให้มีศักยภาพ
- ๖) ส่งเสริมและพัฒนาการค้าการลงทุน และค้าชายแดน
- ๗) ส่งเสริมศักยภาพการผลิตและการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่
- ๘) ส่งเสริมการพัฒนาด้านสังคมสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืน

เป้าหมายการพัฒนา

ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ท่องเที่ยวอารยธรรมขอม การค้าชายแดน และสังคมเป็นสุข ประเด็นการพัฒนา (Strategies Issues) รวม ๓ ประเด็น คือ

- ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่
- ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๓.๖ แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์

- ๑) เป็นศูนย์กลางการคมนาคมและการขนส่ง
- ๒) เป็นศูนย์กลางทางการเกษตร
- ๓) เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว
- ๔) เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม
- ๕) เป็นสังคมที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ประชาชนมีชีวิตที่ดีตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- ๖) เป็นแหล่งพลังงานสะอาดและเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภูมิภาค
- ๗) เป็นสังคมแห่งความมั่นคงปลอดภัยและป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ
- ๘) มีส่วนราชการที่มีการบริหารจัดการภาครัฐแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา

“ศูนย์กลางโครงข่ายคมนาคม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และศิลปวัฒนธรรมของภูมิภาค นวัตกรรมเกษตรและอุตสาหกรรม และเป็นสังคมคุณภาพสูง”

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาของจังหวัดนครราชสีมา

๑) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดของจังหวัดนครราชสีมา (Gross Provincial Product: GPP) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒ ของปีฐาน

- พ.ศ. ๒๕๖๖ = ๐.๒๕
- พ.ศ. ๒๕๖๗ = ๐.๒๕
- พ.ศ. ๒๕๖๘ = ๐.๕๐
- พ.ศ. ๒๕๖๙ = ๐.๕๐
- พ.ศ. ๒๕๗๐ = ๐.๕๐

(ปีฐาน พ.ศ.๒๕๖๒ มูลค่า ๓๐๓,๙๙๖ ล้านบาท) (แหล่งข้อมูล : สศช.)

๒) ประชาชนมีรายได้ต่อหัวต่อปีของจังหวัดนครราชสีมา (GPP per capita) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒ ของปีฐาน

- พ.ศ. ๒๕๖๖ = ๐.๒๕
- พ.ศ. ๒๕๖๗ = ๐.๒๕
- พ.ศ. ๒๕๖๘ = ๐.๕๐
- พ.ศ. ๒๕๖๙ = ๐.๕๐
- พ.ศ. ๒๕๗๐ = ๐.๕๐

(ปีฐาน พ.ศ.๒๕๖๒ มูลค่า ๑๒๑,๐๖๘ บาท) (แหล่งข้อมูล : สศช.)

๓) ดัชนีความก้าวหน้าของคนจังหวัดนครราชสีมา เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๐.๐๓๐๐ ของปีฐาน

- พ.ศ. ๒๕๖๖ = ๐.๐๐๖๐
- พ.ศ. ๒๕๖๗ = ๐.๐๐๖๐
- พ.ศ. ๒๕๖๘ = ๐.๐๐๖๐
- พ.ศ. ๒๕๖๙ = ๐.๐๐๖๐
- พ.ศ. ๒๕๗๐ = ๐.๐๐๖๐

(ปีฐาน พ.ศ.๒๕๖๒=๐.๕๗๗๒) (แหล่งข้อมูล : สศช.)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา

- ๑) ส่งเสริม พัฒนา และยกระดับด้านการเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง
- ๒) ส่งเสริม พัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ BCG และเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- ๓) เสริมสร้างและพัฒนาคน ชุมชน เมือง และการยกระดับการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อสังคมคุณภาพสูง
- ๔) ยกระดับบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดสมดุลและยั่งยืน
- ๕) ยกระดับด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

โดยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความยากจนโดยตรงคือ ประเด็นที่ ๓ “เสริมสร้างและพัฒนาคน ชุมชน เมือง และการยกระดับการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อสังคมคุณภาพสูง” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อดูแลช่วยเหลือคนจน ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ และวัยทำงานที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี พึ่งพาตนเอง พึ่งพาครอบครัว และพึ่งพากันในชุมชนได้
๒. เพื่อยกระดับการบริหารจัดการภาครัฐของจังหวัดในลักษณะการทำงานแบบบูรณาการ

เป้าหมายและตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา

๑. ผู้สูงวัยทุกคนมีสุขภาพที่ดี
๒. ร้อยละ ๒๕ ของผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ มีงานทำ และมีรายได้เพิ่มขึ้น
๓. เด็กอายุ ๖-๑๒ ปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ มีภาวะโภชนาการเท่ากับหรือมากกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
๔. ผู้เรียนระดับปฐมวัยทุกคน ได้รับการเตรียมความพร้อม ให้เจริญเติบโตตามวัย และผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาครอบคลุมตามหลักสูตร มีสมรรถนะที่จำเป็น อ่านออกเขียนได้ตามวัย คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยได้
๕. เมืองเป้าหมายของจังหวัด จำนวน ๒ เมือง ได้รับการประกาศเป็นเมือง Smart city พร้อมทั้งสามารถรักษามาตรฐานได้อย่างยั่งยืน
๖. ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริการของหน่วยงานภาครัฐเพิ่มมากยิ่งขึ้น

แนวทางการพัฒนา

๑. ขับเคลื่อนกิจการผู้สูงวัยให้ไปสู่ตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยการใช้กลไกระดับตำบลในการขับเคลื่อนกิจกรรมผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุคุณภาพต่อเนื่อง และการใช้กลไกในระดับอำเภอในการพัฒนาสู่เมืองที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์ระดับพื้นฐานรวมถึงขับเคลื่อนชมรมผู้สูงวัยให้ไปสู่เกณฑ์ที่กำหนด
๒. ยกระดับการให้บริการสุขภาพผู้สูงอายุ ด้วยการเพิ่มการคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุโดยการคัดกรอง ADL การลดกลุ่มผู้สูงอายุติดเตียง และการเพิ่มศักยภาพทีมป้องกันการพลัดตกหกล้ม
๓. เร่งรัดการกลับคืน สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและประชาชน อันเนื่องมาจากปัญหา Covid-๑๙ โดยการใช้กลไกของตำบลที่ใกล้ชิดและเข้าถึงประชาชนมากที่สุดในการให้ความรู้และสร้างภูมิคุ้มกันด้านการดำรงชีวิตที่ได้รับผลกระทบจากปัญหา Covid-๑๙ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและอาชีพตามปัญหาและความต้องการของชุมชน ในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ และฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชน เช่น การใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม

และต่อยอดสู่การสร้างอาชีพใหม่แก่ชุมชน และการสร้างผลิตภัณฑ์เชิงวัฒนธรรมที่มีคุณค่าเพื่อการสร้างรายได้ และสร้างความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน

๔. เสริมสร้างและพัฒนากลุ่มเด็กปฐมวัยและเด็กวัยเรียน ให้มีทักษะชีวิตขั้นพื้นฐานที่จำเป็นและมีเครื่องมือในการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานสากล และศตวรรษที่ ๒๑ ด้วยการเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัย ให้เจริญเติบโตตามวัยก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษาโดยให้ครอบคลุมและทั่วถึงในทุกพื้นที่การพัฒนาเด็กวัยเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งให้ครอบคลุมตามหลักสูตร มุ่งให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่จำเป็น และมีขีดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยได้

๕. เร่งรัดการช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ รวมถึงการพัฒนาคนทุกช่วงวัย เพื่อให้อยู่ดีมีสุข ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง และส่งเสริมการบูรณาการแก้ไขปัญหาด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางเกิดขึ้นอย่างยั่งยืนด้วยการใช้กลไกระดับพื้นที่ในการขับเคลื่อนการดำเนินการช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางทุกช่วงวัย

๖. ส่งเสริมการขับเคลื่อนแนวคิดการเสริมสร้างคุณลักษณะพลเมืองดี มีคุณธรรม ถึงพร้อมด้วยความพอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา ในสังคมที่เป็นธรรมไม่ทอดทิ้งกัน โดยการส่งเสริมแนวคิดจิตอาสา และขยายฐานไปสู่ทุกหน่วยทางสังคมของจังหวัด และการสนับสนุนการสร้างเสริมในการวิเคราะห์และรับรู้ข่าวสาร ที่ถูกต้องเพื่อการตัดสินใจ ในการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ

๗. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning) เพื่อการพัฒนาขีดความสามารถอย่างต่อเนื่องของประชาชน โดยการสร้างโอกาสของวัยแรงงาน ได้ Up/Re Skill ให้มีทักษะเพียงพอ เพื่รองรับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานในอนาคต และการใช้เทคโนโลยีสู่การแก้ปัญหาเมือง และความเป็นเมืองอัจฉริยะ

๘. ส่งเสริมการดูแลสุขภาพของประชาชน โดยการควบคุมและป้องกันโรคจากสัตว์สู่คน และการควบคุมและป้องกันโรคอุบัติใหม่

๙. ยกระดับการบริหารจัดการภาครัฐของจังหวัดในลักษณะการทำงานแบบบูรณาการโดยยกระดับการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงทุกภาคส่วนราชการ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ที่เน้นการมีส่วนร่วมในทุกมิติ และการขับเคลื่อนการบริหารตามแนวทางที่กำหนดไว้ร่วมกันเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน

๑๐. เร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถของจังหวัดให้ไปสู่การเป็น Smart City โดยพัฒนาปรับปรุงระบบสนับสนุนการบริหารและให้บริการตามแนวทางของ digital transformation

โครงการ/กิจกรรม

กิจกรรมหลักที่ ๑ ขับเคลื่อนกิจการผู้สูงวัยให้ไปสู่ตามเกณฑ์มาตรฐาน

กิจกรรมหลักที่ ๒ ยกระดับการให้บริการสุขภาพผู้สูงอายุ

กิจกรรมหลักที่ ๓ ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และเยียวยา ปัญหา Covid-๑๙ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชน ชุมชน/หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

กิจกรรมหลักที่ ๔ เสริมสร้างและพัฒนาเด็กปฐมวัยและเด็กวัยเรียน

กิจกรรมหลักที่ ๕ การช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

กิจกรรมหลักที่ ๖ การขับเคลื่อนแนวคิดการเสริมสร้างคุณลักษณะพลเมืองดีมีคุณธรรม

กิจกรรมหลักที่ ๗ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning) เพื่อการพัฒนาขีดความสามารถอย่างต่อเนื่องของประชาชน

กิจกรรมหลักที่ ๘ ส่งเสริมการดูแลสุขภาพของประชาชน
กิจกรรมหลักที่ ๙ ยกระดับการบริหารจัดการภาครัฐของจังหวัดในลักษณะการทำงานแบบบูรณาการ
กิจกรรมหลักที่ ๑๐ เร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถของจังหวัดไปสู่การเป็น Smart City

๓.๗ แผนพัฒนาอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

เป้าหมายการพัฒนาอำเภอ (วิสัยทัศน์อำเภอ)

“อำเภอน่าอยู่ คุุ่เกษตรปลอดภัย ก้าวไกลแหล่งท่องเที่ยว”

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมและพัฒนาด้านเศรษฐกิจ เพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว และบริการต่างๆ
๒. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ของประชาชน
๓. ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืน
๔. ส่งเสริมและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ การคมนาคมขนส่ง เพื่อการเกษตรและการท่องเที่ยว
๕. ส่งเสริมการรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของบ้านเมือง
๖. ส่งเสริมการบริหารงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามหลักบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

เป้าประสงค์ (เป้าหมายรวม)

๑. เพื่อพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการค้า การลงทุน และเศรษฐกิจ
๒. เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอให้ได้มาตรฐานสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและธรณี (Korat Geopark) รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
๓. เพื่อพัฒนาอำเภอสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตข้าวคุณภาพดีและเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ปลอดภัย ได้มาตรฐาน
๔. เพื่อพัฒนาสังคมให้มีความมั่นคง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๕. เพื่อพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการอย่างสมดุลและยั่งยืน
๖. เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารงานภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

ประเด็นการพัฒนาอำเภอ

๑. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการค้า การลงทุน และเศรษฐกิจ
๒. พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและธรณี (Korat Geopark)
๓. พัฒนาและเพิ่มศักยภาพการเกษตรปลอดภัย ได้มาตรฐาน

๔. พัฒนาสังคมให้มีความมั่นคง และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๕. พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการน้ำอย่างสมดุลและยั่งยืน

๖. พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

โดยมีประเด็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาความยากจนโดยตรงคือ ประเด็น ๔ พัฒนาสังคมให้มีความมั่นคง และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					แนวทางการพัฒนา
		พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	
๑. ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน	ร้อยละของรายได้ที่เพิ่มขึ้นของประชาชนในอำเภอ	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑. สร้างงาน รายได้ และพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะแรงงาน ๒. ส่งเสริมให้ดำรงชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ๓. ส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน
๒. พัฒนาโครงข่ายความคุ้มครองทางสุขภาพ	ร้อยละความครอบคลุมของบัตรประกันสุขภาพของประชาชน	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐	ส่งเสริมให้ประชาชนมีหลักประกันสุขภาพ
๓. ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของประชาชนทุกกลุ่มวัยเข้าถึงโอกาสทางสาธารณสุข	ร้อยละของหมู่บ้านที่มีระบบบริการสาธารณสุขที่เพียงพอและสะดวก	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐	จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพตนเอง
๔. พัฒนาคุณภาพการศึกษา และการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาของประชาชน	ร้อยละของประชากรจบการศึกษาภาคบังคับ ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ	๘๐	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑. จัดให้มีบริการทางการศึกษาในทุกระดับ ๒. ส่งเสริมให้ประชากรศึกษาในและนอกระบบ ๓. ส่งเสริมสถาบันการศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ ในทุกด้าน
๕. การพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงสาธารณูปโภคพื้นฐาน น้ำประปา ไฟฟ้า	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐	พัฒนาระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ
๖. การบริหารจัดการสร้างเครือข่ายทาง	ร้อยละของครัวเรือนที่ผ่านการตรวจสอบว่าไม่เกี่ยวข้องกับยา	๘๐	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	เสริมสร้างการบูรณาการร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด

เป้าหมาย เชิงยุทธศาสตร์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย					แนวทางการพัฒนา
		พ.ศ. ๒๕๖๖	พ.ศ. ๒๕๖๗	พ.ศ. ๒๕๖๘	พ.ศ. ๒๕๖๙	พ.ศ. ๒๕๗๐	
สังคมและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด	เสพติด และได้รับธง สีขาว						
๗. เสริมสร้างความ มั่นคงเพื่อป้องกัน สถาบันหลักของชาติ	ร้อยละประชาชน ที่เข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจ ถึงความสำคัญของ สถาบันหลักของชาติ						สร้างการรับรู้ถึง ความสำคัญของสถาบัน หลักของชาติให้กับ ประชาชน

ส่วนที่ ๔

ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนอำเภอนครชัยศรี

ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๔.๑ การวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนในเขตพื้นที่อำเภอนครชัยศรี

คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการประชุมกลุ่มย่อยกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับอำเภอ และระดับตำบล ข้อมูลทุติยภูมิจากการรวบรวมเอกสารต่างๆ ผลการดำเนินโครงการวิจัยในระยะที่ผ่านมา มาประมวลผลเพื่อประเมินสภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ของอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมทั้งหมดแล้ว สามารถสรุปเป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนของอำเภอ ได้ดังนี้

จุดแข็ง (Strength: S)

- ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา และนายอำเภอนครชัยศรี ให้ความสำคัญและมุ่งมั่นดำเนินการ แก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่ โดยถือเป็นวาระสำคัญที่เร่งดำเนินการ
- หน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจหลักด้านการแก้ไขปัญหาความยากจนมีติดต่อกัน ทำให้ความร่วมมือทุกฝ่าย ทำงานเพื่อแก้ไขปัญหา
- พื้นที่มีต้นทุนทางกายภาพ ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการอยู่อาศัย และการประกอบอาชีพ
- มีศักยภาพและความพร้อมด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่เอื้อและสนับสนุนต่อคุณภาพชีวิต ของคนจนในพื้นที่
- อำเภอนครชัยศรี เป็นสังคมภาคอีสานที่มีวัฒนธรรมความอยู่ดีมีสุข เห็นอกเห็นใจ ช่วยเหลือกัน

จุดอ่อน (Weakness: W)

- ระบบฐานข้อมูลคนจนที่ใช้ในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจนของแต่ละหน่วยงานที่เข้าไป ดำเนินการในพื้นที่ยังมีความคลาดเคลื่อนกันอยู่บ้าง
- สภาพความยากจนในพื้นที่ส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุที่ยากแก่การแก้ไขให้เบ็ดเสร็จ
- งบประมาณสำหรับขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน/ครัวเรือนยากจนค่อนข้างจำกัด
- การส่งเสริมพัฒนาด้านอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน/ครัวเรือนยากจน ยังมีความไม่ต่อเนื่อง/ ไม่มีรูปแบบที่ประสบผลสำเร็จนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- การบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานภาคีเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจน ในพื้นที่ยังไม่มีความเป็นเอกภาพเท่าที่ควร แต่มีแนวโน้มที่ดีขึ้นเรื่อยๆ

โอกาส (Opportunities: O)

- ในพื้นที่มีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน องค์กรชุมชน รวมถึง สถาบันอุดมศึกษา ที่จะสามารถสนับสนุนและช่วยเหลือคนจนได้
- รัฐบาลให้ความสำคัญโดยกำหนดเป็นนโยบายและวาระแห่งชาติที่ต้องเร่งดำเนินการ
- ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเอื้อต่อการติดต่อสื่อสาร การบริหารจัดการ การจัดเก็บ และประมวลผลข้อมูลคนจนได้อย่างรวดเร็ว และแม่นยำ

๔. มีแหล่งทุนภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนที่พร้อมจะสนับสนุนช่วยเหลือ
๕. แนวทางตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเป็นโอกาสให้หมู่บ้านเสนอโครงการเพื่อประกอบอาชีพ รวมถึงการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง

อุปสรรค (Threat: T)

๑. สภาวะเศรษฐกิจของโลกและประเทศส่งผลต่อรายได้ และค่าครองชีพของประชาชน
๒. ภัยพิบัติทางธรรมชาติ (อุทกภัย) ส่งผลเสียหายต่อผลิตผลทางการเกษตรของเกษตรกร
๓. การเกิดโรคอุบัติใหม่ส่งผลกระทบต่อประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตของประชาชน
๔. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุทำให้ภาครัฐมีภาระที่ต้องรับผิดชอบมากขึ้น
๕. Disruptive Technology รวมถึงสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

๔.๒ การกำหนดประเด็นตั้งต้นและปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนายุทธศาสตร์

จากการศึกษารวบรวมทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ รวมถึงการวิเคราะห์สถานการณ์การแก้ไขปัญหาความยากจนของพื้นที่ในระยะที่ผ่านมา สามารถสรุปประเด็นตั้งต้นสำหรับกำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือแนวทางการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้ดังนี้

๑) ด้านการส่งเสริมศักยภาพ ชีตความสามารถ และโอกาสของคนจน มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- (๑) ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้คนจนได้มีศักยภาพหรือชีตความสามารถโดยอาศัยต้นทุนที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์กับคนจน
- (๒) สนับสนุนผลักดันเสริมสร้างโอกาสให้กับคนจนได้มีอาชีพหรือมีงานทำโดยอาศัยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้สนับสนุนอย่างต่อเนื่อง
- (๓) ผลักดันให้คนจนในพื้นที่ได้มีความรู้และทักษะฝีมือแรงงานหรือทักษะต่างๆ ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ

๒) ด้านการจัดการฐานข้อมูลคนจนและระบบช่วยเหลือคนจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- (๑) สนับสนุนการใช้ฐานข้อมูลเป็นกลไกคัดกรองคนจนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและช่วยเหลือคนจนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (๒) ผลักดันการใช้ระบบช่วยเหลือคนจนกับหน่วยงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างแม่นยำ
- (๓) ใช้ฐานข้อมูลคนจนประกอบการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จ

๓) ด้านการบูรณาการความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการแก้ปัญหาความยากจน มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- (๑) ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหาความยากจนในพื้นที่ ภายใต้การทำงานเชิงบูรณาการกับการขจัดความยากจนในพื้นที่
- (๒) เสริมสร้างกลไกการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความยากจนในพื้นที่กับหน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อขจัดปัญหาความยากจน
- (๓) ใช้กลไกการประสานงานและการทำงานเชิงบูรณาการความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความยากจนในพื้นที่

ปัจจัยแห่งความสำเร็จสำหรับจัดวางแผนยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนเพื่อนำไปสู่การติดตามและประเมินผล มีดังนี้

(๑) ระบบกลไกช่วยเหลือและการส่งต่อคนจนให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีกลไกและการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ มีความแม่นยำและเบ็ดเสร็จ

(๒) การส่งเสริมศักยภาพทุนทางเศรษฐกิจในพื้นที่เพื่อเป็นการสนับสนุนและรองรับความยากจนของคนจนในพื้นที่ได้มีโอกาสในการใช้ต้นทุนทางเศรษฐกิจเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนจนที่นำไปสู่การสร้างงานและสร้างอาชีพที่เหมาะสม

(๓) การสนับสนุนทุนทางสังคมที่มีอยู่ในพื้นที่เพื่อให้กับคนจนมีโอกาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เกิดความร่วมมือและร่วมกันแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับขีดความสามารถของคนจนผ่านการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

(๔) การเสริมสร้างทุนมนุษย์ให้กับคนจนในพื้นที่ เป็นการเสริมความรู้และเสริมทักษะต่างๆ ที่จำเป็นต่อคนจน เช่น ทักษะฝีมือแรงงานและการเสริมสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและความรู้หรือทักษะที่จำเป็นต่อการยกระดับเพิ่มศักยภาพทุนมนุษย์

(๕) การพัฒนาทุนทางกายภาพที่มีอยู่ให้มีความพร้อมและสามารถรองรับการสนับสนุนให้กับคนจนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์หรือมีโอกาสเข้าถึงการใช้ทุนทางกายภาพที่มีอยู่ในพื้นที่ได้ที่อาศัยการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๖) การพัฒนาและใช้ทุนทางธรรมชาติที่เป็นทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เกิดคุณค่าและมีประสิทธิภาพโดยการเข้าถึงแหล่งทำกิน การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์เพื่อนำไปสู่การสร้างรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๔.๓ การวิเคราะห์ทิศทาง การจัดวางตำแหน่งทางยุทธศาสตร์

คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลในส่วนต่างๆ ประกอบการประมวลผลการวิเคราะห์สถานการณ์และสถานภาพของการแก้ไขปัญหาความยากจนในพื้นที่ รวมทั้งประเด็นตั้งต้นและปัจจัยความสำเร็จประกอบการพัฒนายุทธศาสตร์ มาสังเคราะห์กำหนดเป็นทิศทางและจัดวางตำแหน่งยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนได้ ๒ ทิศทาง ดังนี้

ทิศทางที่ ๑ การใช้ฐานข้อมูลคนจนจากการค้นหาและสอบถามจากฐานข้อมูล PPPCONNEXT, TPMAP, ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง และข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดการเพื่อคัดกรองคนจนและวินิจฉัยส่งต่อและช่วยเหลือคนจนได้อย่างแม่นยำ

ทิศทางที่ ๒ การวิเคราะห์ศักยภาพทุน ๕ มิติในพื้นที่ แล้วนำมากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสคนจนในพื้นที่ ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างกลไกความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจนเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทิศทางที่ ๓ การส่งต่อความช่วยเหลือครัวเรือนยากจนและคนจนแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทิศทางที่ ๔ การพัฒนาโมเดลแก้จนโดยนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมไปขับเคลื่อนการดำเนินโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับคนจน

ทิศทางที่ ๕ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนระดับอำเภอเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายผลสำเร็จและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ทั้งนี้ การวิเคราะห์ทิศทางการจัดวางตำแหน่งยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ ทั้ง ๒ ทิศทาง เป็นข้อเสนอตั้งต้นที่แสดงถึงความเป็นไปได้ในการกำหนดจุดยืนของพื้นที่ในการแก้ไขปัญหาความยากจนที่จะนำไปสู่การออกแบบยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ต่อไป

๔.๔ กรอบแนวคิดในการจัดทำแผน

การจัดทำยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ครั้งนี้ คณะผู้วิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการหลักได้นำแนวทางการดำเนินงานของหน่วยบริหารและจัดการทุนระดับพื้นที่ (บพท.) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการจัดทำแผน ประกอบด้วย การค้นหาสอบถามคนจน การส่งต่อความช่วยเหลือ การติดตามผลการช่วยเหลือ การพัฒนาโมเดลหรือโครงการแก้ไข การจัด Poverty Forum การประสานภาคีเครือข่ายความร่วมมือ รวมถึงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาความยากจนระดับอำเภอ ดังแผนภาพ



๔.๕ ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาความยากจนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

เป้าหมาย (Goal)

“อำเภอเฉลิมพระเกียรติแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างเบ็ดเสร็จและแม่นยำ”

ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicator)

คนจนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติทุกคน (ร้อยละ ๑๐๐) ได้รับความช่วยเหลือและพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น



รายละเอียดยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลคนจน

เป้าประสงค์ (Objective)	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Key Result)	ค่าเป้าหมาย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					แนวทางการพัฒนา
		๖๖	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐	
๐๑ ระบบฐานข้อมูล คนจนของอำเภอ เฉลิมพระเกียรติ มีความถูกต้องแม่นยำ สามารถนำไปใช้ ประโยชน์ในการ ตัดสินใจได้อย่าง รวดเร็ว	Kr๑ ผลการประเมิน ประสิทธิภาพระบบ ฐานข้อมูลคนจน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา (๕ ระดับ)	๓	๔	๔	๕	๕	บูรณาการความร่วมมือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ ปรับปรุง บริหารจัดการ ระบบฐานข้อมูลคนจนให้มี ประสิทธิภาพ สามารถใช้ ร่วมกันได้

โครงการขับเคลื่อน

ที่	โครงการ	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (หน่วย ล้านบาท)					แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
		๖๖	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐		
๑	ค้นหาและสอบทานข้อมูล คนจน	๐.๕๐	๐.๔๐	๐.๓๐	๐.๒๐	๐.๑๐	บพท.	มรณม. พช., อบท.
๒	บูรณาการระบบฐานข้อมูล คนจนอำเภอเฉลิมพระ เกียรติ	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	มรณม.	พม. พช. มรณม.
รวม		๐.๗๐	๐.๖๐	๐.๔๐	๐.๓๐	๐.๒๐		

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งต่อความช่วยเหลือคนจน และการติดตามผล

เป้าประสงค์ (Objective)	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Key Result)	ค่าเป้าหมาย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					แนวทางการพัฒนา
		๖๖	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐	
๐๑ คนจนทุกคน ในอำเภอเฉลิม พระเกียรติได้รับความ ช่วยเหลืออย่าง เหมาะสมและรวดเร็ว	Kr๑ ร้อยละคนจน ที่ได้รับความช่วยเหลือ อย่างเหมาะสม และรวดเร็ว	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	พัฒนาระบบและกลไกการส่ง ต่อความช่วยเหลือคนจนให้มี ประสิทธิภาพ เบ็ดเสร็จ และแม่นยำ
๐๒ สามารถติดตามผล การช่วยเหลือคนจน เป้าหมายได้ทุกราย	Kr๒ ร้อยละคนจน ที่สามารถติดตามผล การช่วยเหลือได้	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	พัฒนาระบบติดตามผลการ ช่วยเหลือคนจน (Feedback Loop) อย่างมีประสิทธิภาพ และแม่นยำ

โครงการขับเคลื่อน

ที่	โครงการ	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (หน่วย ล้านบาท)					แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
		๖๖	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐		
๑	พัฒนาระบบส่งต่อความ ช่วยเหลือคนจนอำเภอเฉลิม พระเกียรติ	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	บพท.	มรณม., พช., พช., ปค.อำเภอ, สธ.อำเภอ
๒	พัฒนาระบบติดตามผล การช่วยเหลือคนจน (Feedback Loop)	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	๐.๑๐	มรณม.	พช มรณม.
รวม		๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐		

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างภาคีเครือข่ายแก้ไขปัญหาความยากจนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

เป้าประสงค์ (Objective)	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Key Result)	ค่าเป้าหมาย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					แนวทางการพัฒนา
		๖๖	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐	
๐๑ อำเภอเฉลิมพระเกียรติมีเครือข่ายแก้ไขปัญหาความยากจนที่บูรณาการความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละความสำเร็จของการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาความยากจนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ	๗๐	๗๕	๘๐	๘๕	๙๐	สร้างเครือข่ายความร่วมมือแก้ไขปัญหาความยากจนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ โดยกำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานร่วมกัน

โครงการขับเคลื่อน

ที่	โครงการ	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (หน่วย ล้านบาท)					แหล่งงบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
		๖๖	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐		
๑	ภาคีเครือข่ายแก้ไขปัญหาความยากจนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐		มรณม.
รวม		๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐		

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเพิ่มขีดความสามารถในการหารายได้ของครัวเรือนยากจน

เป้าประสงค์ (Objective)	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Key Result)	ค่าเป้าหมาย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					แนวทางการพัฒนา
		๖๖	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐	
๐๑ ครัวเรือนยากจนมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้	Kr๑ ร้อยละรายได้ที่เพิ่มขึ้นของครัวเรือนยากจน	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕	๓๐	๑. พัฒนาทักษะความรู้ อบรมสร้างอาชีพเสริม อาชีพใหม่ให้แก่ครัวเรือนยากจน ๒. ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์ เกษตรปลอดภัย และพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแนวเศรษฐกิจ BCG ๓. ถ่ายทอดนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน ๔. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวิถีโอพาร์คและการท่องเที่ยวชุมชนเชิงสร้างสรรค์

โครงการขับเคลื่อน

ที่	โครงการ	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (หน่วย ล้านบาท)					แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
		๖๖	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐		
๑	ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์	-	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐	บพท. อปท. สนง.เกษตร	อปท. สนง.เกษตร มรณม.
๒	การประยุกต์ใช้แนวคิด “โคก หนอง นา โมเดล” สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	-	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	ปค.อำเภอ	ปค.อำเภอ อปท. สนง.เกษตร
๓	ส่งเสริมการปลูกผัก ปลอดภัย	-	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐	มรณม.	มรณม. สนง.เกษตร
๔	พัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ ชุมชนตามแนวเศรษฐกิจ BCG	-	๐.๖๐	๐.๖๐	๐.๖๐	๐.๖๐	มรณม.	มรณม. พช.
๕	พัฒนาโมเดลแก๊จน “เห็ดดี มีแสง”	๐.๙๐	๐.๙๐	๐.๙๐	๐.๙๐	๐.๙๐	บพท.	มรณม. อปท.
๖	เครือข่ายการตลาดผัก ปลอดภัย “ภาคี พามี”	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐	๐.๓๐	บพท.	มรณม. ปค.อำเภอ
๗	การเลี้ยงไก่บ้านพื้นเมือง เชิงธุรกิจและสร้างความ มั่นคงทางอาหาร	-	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	อปท.	อปท. สนง.เกษตร
๘	ส่งเสริมการบริหารจัดการ กลุ่มอาชีพ	-	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	๐.๒๐	มรณม.	พช. มรณม.
๙	ส่งเสริมการท่องเที่ยว จิโอพาร์คและการท่องเที่ยว ชุมชนเชิงสร้างสรรค์	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐	๐.๕๐	กระทรวง อว. บพท.	มรณม. ปค.อำเภอ
รวม		๑.๗๐	๓.๙๐	๓.๙๐	๓.๙๐	๓.๙๐		

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การยกระดับคุณภาพชีวิตของคนจนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

เป้าประสงค์ (Objective)	ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Key Result)	ค่าเป้าหมาย ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖					แนวทางการพัฒนา
		๖๖	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐	
๐๑ คนจนในอำเภอ เฉลิมพระเกียรติได้รับ การดูแล ช่วยเหลือให้มี คุณภาพชีวิตที่ดี	Kr๑ ร้อยละของคนจน ที่ได้รับความช่วยเหลือ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ขึ้น	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	ส่งเสริมและพัฒนายกระดับ คุณภาพชีวิตครัวเรือนยากจน ครอบคลุมทุกมิติ

โครงการขับเคลื่อน

ที่	โครงการ	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (หน่วย ล้านบาท)					แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ
		๖๖	๖๗	๖๘	๖๙	๗๐		
๑	โครงการบ้านพอเพียง	-	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	พอช.	ปค.อำเภอ พอช. อปท
๒	ดำเนินโครงการพัฒนา คุณภาพชีวิตแบบองค์รวม	-	๑.๕๐	๑.๕๐	๑.๕๐	๑.๕๐	มรณม. บพท.	อปท สธ.อำเภอ มรณม., พอช.
รวม		๑.๐๐	๒.๕๐	๒.๕๐	๒.๕๐	๒.๕๐		

ตารางสรุปโครงการตามแผนปฏิบัติการแก้งาน

ที่	โครงการ	หน่วยงาน/องค์กร ร่วมขับเคลื่อน											
		ปค. อำเภอ	เกษตร อำเภอ	สธ. อำเภอ	พช.	มรณม.	เทศบาล ท่าช้าง (ครัวเรือน ยากจน ๓๗ ครัวเรือน)	อบต. ท่าช้าง (ครัวเรือน ยากจน ๕๓ ครัวเรือน)	อบต. หนองยาง (ครัวเรือน ยากจน ๑๖๕ ครัวเรือน)	อบต.พระ พุทธ (ครัวเรือน ยากจน ๑๙๑ ครัวเรือน)	อบต. หนองงู เหือง (ครัวเรือน ยากจน ๑๒๖ ครัวเรือน)	อบต.ช้าง ทอง (ครัวเรือน ยากจน ๑๗๗ ครัวเรือน)	พอช.
๑	ค้นหาและสอบทานข้อมูลคนจน	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
๒	บูรณาการระบบฐานข้อมูลคนจน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
๓	พัฒนาระบบส่งต่อความช่วยเหลือ คนจนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ	✓	-	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-	✓
๔	พัฒนาระบบติดตามผลการ ช่วยเหลือคนจน (Feedback Loop)	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
๕	ภาคีเครือข่ายแก้ไขปัญหาความ ยากจนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา	-	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
๖	ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์	-	✓	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
๗	การประยุกต์ใช้แนวคิด “โคก หนอง นา โมเดล” สู่การพัฒนา ที่ยั่งยืน	✓	✓	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
๘	ส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัย	-	✓	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-

ที่	โครงการ	หน่วยงาน/องค์กร ร่วมขับเคลื่อน											
		ปค. อำเภอ	เกษตร อำเภอ	สธ. อำเภอ	พช.	มรณม.	เทศบาล ท่าช้าง (ครัวเรือน ยากจน ๓๗ ครัวเรือน)	อบต. ท่าช้าง (ครัวเรือน ยากจน ๕๓ ครัวเรือน)	อบต. หนองยาง (ครัวเรือน ยากจน ๑๖๕ ครัวเรือน)	อบต.พระ พุทธ (ครัวเรือน ยากจน ๑๙๑ ครัวเรือน)	อบต. หนองงู เหลิ้ม (ครัวเรือน ยากจน ๑๒๖ ครัวเรือน)	อบต.ช้าง ทอง (ครัวเรือน ยากจน ๑๗๗ ครัวเรือน)	พอช.
๙	พัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ชุมชน ตามแนวเศรษฐกิจ BCG	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
๑๐	พัฒนาโมเดลแก่ง “เห็ดดี มีแสง”	-	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
๑๑	เครือข่ายการตลาดผักปลอดภัย “ภาคี พามี”	✓	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
๑๒	การเลี้ยงไก่บ้านพื้นเมือง เชิงธุรกิจ และสร้างความมั่นคงทางอาหาร	-	✓	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
๑๓	ส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่ม อาชีพ	-	-	-	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
๑๔	ส่งเสริมการท่องเที่ยวจีโอพาร์ค และการท่องเที่ยวชุมชนเชิง สร้างสรรค์	✓	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	-	-
๑๕	โครงการบ้านพอเพียง	✓	-	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
๑๖	ตำบลต้นแบบการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตแบบองค์รวม	-	-	-	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
รวม		๕	๔	๒	๖	๑๓	๗	๗	๗	๗	๗	๗	๓

หมายเหตุ ข้อมูลจำนวนครัวเรือนยากจนจากการทวนสอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ณ ปี ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๕

การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล

๕.๑ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การแก้จนของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา สู่การปฏิบัติหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ รวมถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา สามารถนำไปขับเคลื่อนการพัฒนา การใช้ประกอบการเสนอของบประมาณจากแหล่งทุนต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาอย่างมีแบบแผนได้ โดยเบื้องต้นจะมีการดำเนินการนำแผนสู่การปฏิบัติดังนี้

๑. นำเสนอแผนต่อคณะกรรมการอำนวยการปฏิบัติการจัดการความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัย อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับอำเภอ (ศจพ.อ.) อำเภอเฉลิมพระเกียรติ เพื่อพิจารณา
๒. นำเสนอแผนต่อคณะกรรมการอำนวยการปฏิบัติการจัดการความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัย อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับจังหวัด (ศจพ.จ.) จังหวัดนครราชสีมา
๓. สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และเผยแพร่แผนสู่การปฏิบัติ โดยใช้กลไกขับเคลื่อนของ อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนทั้งสองระดับมีความสอดคล้องกัน
๔. อำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแสวงหาทรัพยากร แหล่งทุนสำหรับดำเนินการตามแผนงาน/โครงการเพื่อบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัด
๕. บูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ภาคีเครือข่ายในพื้นที่ และมหาวิทยาลัย เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์

๕.๒ การติดตามและประเมินผล

แนวทางการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแก้จนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ดำเนินการดังนี้

๑. การประเมินผลการดำเนินโครงการ และผลการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดของแผนเป็นรายปี โดยสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงาน ภาคีที่เกี่ยวข้อง ปีละ ๑ ครั้ง (รอบ ๑๒ เดือน) เพื่อจัดทำรายงานผลต่อคณะกรรมการชุดต่างๆ ตามลำดับ
๒. การประเมินผลระยะครึ่งแผนเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงาน ผลการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัด และเพื่อปรับปรุงแผนให้มีความทันสมัยสอดคล้องการสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
๓. การประเมินเมื่อสิ้นสุดระยะของแผน เพื่อพิจารณาถึงความสำเร็จและใช้ในการจัดทำแผนฉบับใหม่ โดยประเมินผลการบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่กำหนด รวมถึงการประเมิน SLROI จากการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผน

ภาคผนวก

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief)

เพื่อเสนอโครงการในการแก้ไขปัญหา/พัฒนาคุณภาพชีวิต ครั้วเรือนยากจน

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการพัฒนาโมเดลแกน “เห็นดี มีแสง”
๒. ที่มา/เหตุผลความจำเป็น	จากการสำรวจและทวนสอบข้อมูลคนจน ภายใต้โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำในจังหวัดราชสีห์มา เมื่อปี ๒๕๖๔ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พบว่า ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ มีครั้วเรือนยากจน จำนวน ๗๔๙ ครั้วเรือน ซึ่งส่วนใหญ่ยากจนในมิติรายได้ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตามแนวคิดเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย และจากการสอบถามความคิดเห็นของครั้วเรือนยากจน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาจึงเห็นควรส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้โดยการ โครงการพัฒนาโมเดลแกน “เห็นดี มีแสง” ซึ่งสามารถดำเนินการได้ง่าย และมีความเป็นไปได้ โดยจะเชื่อมโยงการตลาดกับห้างร้าน รวมถึงส่วนราชการ อาทิ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน เป็นต้น
๓. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อพัฒนาโมเดลแกน “เห็นดี มีแสง” ในพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ๒. เพื่อถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม การเพาะเห็ดนางฟ้า แก่ครั้วเรือนยากจนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเพาะเห็ดนางฟ้าเสริมชีลีเนียม สำหรับลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครั้วเรือนยากจน ๔. เพื่อสร้างเครือข่ายและเชื่อมโยงการตลาดเห็ดนางฟ้าของครั้วเรือนยากจน ๕. เพื่อส่งเสริมการสร้างสังคมเกื้อกูลให้เกิดขึ้นในชุมชน
๔. กิจกรรมหลัก ภายใต้โครงการ	๑) การประชุมชี้แจง สร้างความเข้าใจ และแบ่งกลุ่มครั้วเรือนยากจนตามศักยภาพ (กลุ่ม A B C) ๒) อบรมเชิงปฏิบัติการการทำเชื้อเห็ดแก่กลุ่ม A ๓) อบรมเชิงปฏิบัติการการเพาะเห็ดนางฟ้าอย่างง่าย แก่แกนนำ (กลุ่ม Extra) ๔) อบรมเชิงปฏิบัติการการทำก้อนเชื้อเห็ดจากฟางข้าว เสริมชีลีเนียม ๕) การขับเคลื่อนการเพาะเห็ดครั้วเรือนยากจน ๖) การรวบรวมผลผลิต และการส่งเสริมการตลาด ๗) การส่งเสริมการรวมกลุ่ม และการบริหารจัดการกลุ่ม ๘) การติดตามประเมินผล
๕. ผลผลิต/ผลลัพธ์ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	๑) จำนวนครั้วเรือนยากจนที่เข้าร่วมโครงการอย่างน้อย ๕๐๐ ครั้วเรือน ๒) จำนวนคนจนที่ได้รับการพัฒนา/ส่งเสริมอาชีพ อย่างน้อย ๒,๐๐๐ คน ๓) เกิดเครือข่ายเพาะเห็ดนางฟ้าเสริมชีลีเนียม อย่างน้อย ๕ เครือข่าย (๕ ตำบล) ๔) ครั้วเรือนยากจนมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ๕) ครั้วเรือนยากจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. พื้นที่เป้าหมาย ในการดำเนินงาน	พื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ประกอบด้วย ๕ ตำบล ได้แก่ ท่าช้าง ช้างทอง หนองยาง หนองงูเห่ล้อม และพระพุทธร
๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา อบต.ท่าช้าง เทศบาลตำบลท่าช้าง อบต. พระพุทธร อบต.หนองงูเห่ล้อม อบต.ช้างทอง อบต.หนองยาง
๘. ระยะเวลาดำเนินโครงการ	๑ ปี
๙. งบประมาณ (บาท)	๙๐๐,๐๐๐ บาท (ตำบลละ ๑๕๐,๐๐๐ บาท)
๑๐. ชื่อ-สกุล เบอร์โทรผู้ประสานงาน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นิมพลี ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

